

Debesuota, gali lyti.
Saulė teka 7:01, leidžiasi 6:11

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LXI

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, spalio-October 14 d., 1974 m.

Kaina 15c

242

SIMAS KUDIRKA PRAŠO IŠVAŽIAVIMO VIZOS

IŽDO SEKRETORIUS WILLIAM SIMON IŠSKRIDO Į MASKVĄ TARTIS DĖL JAVŲ

WASHINGTONAS. — Iždo sekretorius William Simon šeštadienį išskrido į Sovietų Sąjungą, kur bus iki trečiadienio. Jis bandys įtikinti Sovietų valdžios atstovus, kad jie iš anksto praneštų Amerikai, kiek ir kokių javų jie planuoja pirkti Amerikoje. Simonui teks paaiškinti rusams, kodėl prezidentas Fordas sustabdė praėjusią savaitę javų pardavimą Maskvai, kuri, kaip ir 1972 metais, labai slaptai susitarė su dviem Amerikos javų bendrovėm, užpirkdama 2.4 milijonus tonų kukurūzų ir 1 mil. tonų kviečių. Simonas bandys įsilyti kviečius vietoj kukurūzų, kurių derlius šiemet Amerikoje nekoks ir kurių kainos taip pakilo, kad ūkininkai nebeįsėdėtų penėti galvijų ir dėl to brangsta mėsa.

Buvęs Baltųjų Rūmų spaudos sekretorius Jerald terHorst kritikuoja žemės ūkio sekretorių E. Butz, kurio politika yra naudinga dideliems javų pirkliams ir jamų spekuliantams bei didiesiems žemvaldžiams, tačiau kenksminga miestų gyventojams, smulkiesiems ūkininkams ir, apskritai, vartotojams. Butz pažįsta ir žemės ūkį yra tokia, aiškina terHorst: ūkis yra biznis ir turi turėti pelną, o ne rūpintis maistu amerikiečiams ar padėti spręsti maisto trūkumą visame pasaulyje. Butz nuomone, žemės ūkio produktų kainos nukristų, jei būtų sudaromos javų atsargos badaujančioms šelpiti. Butz pageidauja, kad būtų daugiau maisto auginama ir jis būtų parduodamas užsienioose.

Jerald terHorst rašo, kad su laikymu javų pardavimo Sovietų Sąjungai gali šiek tiek pakentėti Kissingerio detantės politikai, tačiau, jei prezidentas Fordas nebūtų to pardavimo sustabdęs, būtų dar didesnė žala amerikiečiams vartotojams, kurių reikalų Butz visai nepaiso, žiūrėdamas tik žemės ūkio biznierių interesų — „agri-biz“ reikalų.

Klausimas, kodėl prezidentas Fordas nepašalina žemės ūkio sekretoriaus iš pareigų? Atsakymas — dėl politikos. Respublikonų kandidatus tradiciniai remia dvarponiai, ūkio biznio korporacijos, javų pirkliai. Iš žemės ūkio rajonų daugiausia išrenkama respublikonų senatorių ir kongreso narių. Butz pakeitimas prieš pat rinkimus suduotų smūgį respublikonų kandidatams.

Tuo tarpu, Butz politika skriaudžia vartotojus, nors javų pirkliams iš eksporto į Sovietų Sąjungą ir padarė didelį pelną.

Nobelio laureatas siūlo kontroles

NEW YORKAS. — Nobelio premija laimėjęs švedas ekonomistas Gunnar Myrdal pareiškė New Yorke, kad prezidento Fordo programa prieš infliaciją yra nepakankama ir neneš vaisių. Amerikai reikia griežtesnės programos, kuri turėtų „dantis“, pareiškė Myrdal.

Jis pridėjo pasikalbėjimo su spauda, kad infliaciją daugiausia kursto žmonių įsitikinimas, kad kainos dar kils, lyg laukimas, kad kiltų. Žmonės turi būti įsitikinę, kad kainų kilimas bus sulauktas. Infliacija dalinasi esanti moralinė problema, kai amerikiečiai pradėjo nepasitikėti savo vyriausybe. Kainų pakilimo laukimas yra nepasitikėjimo simptomas, pasakė ekonomistas. Ekonomikai stabilizuoti būtinai reikalingos griežtos kainų ir algų kontrolės, pasakė Myrdal.

IS VISO PASAULIO

BERNAS. — Sveicarija atsisakė suteikti politinę globą 32 Čilės pabėgėliams, kurie po prezidento Allendes nuvertimo išbėgo į užsienius. Iš Peru ir Kolumbijos jie pateko į Rumuniją, o iš čia bandė patekti į Šveicariją, kuri jų prašymus nutarė atmesti.

ČIKAGA. — Buvęs Čikagos mero Daley spaudos sekretorius Earl Bush teisme pripažintas kaltu. Jis visus miesto garsinimus nukreipdavo į savo paties įsteigtą garsinimų agentūrą ir iš miesto tuo būdu uždirbo 202,000 dol.

WASHINGTONAS. — Senato patvirtino ambasadorių David Bruce ambasadoriumi prie NATO organizacijos centro. Prieš tai jis vadovavo diplomatinei ryšių įstaigai Kinijoje. Bruce pareiškė senatė, kad Kinija greitai laiku taps labai svarbia naftos valstybe.

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmai penktadienį atsisakė atidėti karinės paramos sulaukymą Turkijai, nors prezidentas Fordas prašė atidėti sustabdymą 60 d. Vėliau prezidentas prašė duoti 45 dienas, tačiau ir tą atidėjimą Atstovų Rūmai atmėtė.

SANTA FE. — Argentinoje komunistiniai teroristai atsikėlė dar vieną karininką, karinės akademijos štabo leitenantą Juan Carlos Gambandę.

BONA. — Amerikos Prekybos Rūmai kritikavo V. Vokietijos nutarimą suteikti darbininkams sprendžiamąjį balsą tvarkant pramonės įmones. Šis nutarimas esąs priešingas Vokietijos-Amerikos prekybos susitarimui. Apie 50 Amerikos biznio bendrovių yra investavusios V. Vokietijoje apie 13 bil. dol. Toms įmonėms pakenks naujas vokiečių valdžios nutarimas, skundžiasi Prekybos Rūmai.

ČIKAGA. — Chicago Tribune išspausdino Juozo Prunskio laisvą, kuriame jis klausia, kada Jungtinės Tautos, kurios siūlo atimti kredencialus Pietų Afrikai, atims juos iš Kubos ar Sovietų Sąjungos, kuriose maža grupė žmonių policiniais metodais, be laisvų rinkimų, be spaudos laisvės, susirinkimų ir sąžinės laisvės kontroliuoja visus gyventojus?

ST. JOHNS. — Žemės drebėjimo Antgva saloje nuostoliai apskaičiuoti 33.5 mil. dol.

MONTGOMERY. — Trys juodi radikalai buvo užėmę Montgomery, Alabama radijo stotį, kur ragino neigrus kelti revoliuciją. Visi nuskustomis galvomis, pasivadinę arabiškai skambančiais vardais, negrai netrukus pasidavė policijai, kuri juos apkaltino dviejų asmenų užpuolimu ir bandymu nužudyti.

Irano šachas ir jo žmona Farah Indijoje buvo labai šiltai sutikti. Nuotraukoje juos sveikina Indijos prezidento žmona ponja Ahmed (viduryje) ir Indijos premjerė Indira Gandhi.

BRITANIJOS PREMJERAS WILSONAS SAKO: TRIJŲ DAUGUMOS UŽTENKA

LONDONAS. — Britanijos darbo partijos vadas Wilsonas, kurio partija laimėjo parlamento rinkimuose trijų atstovų daugumą, pareiškė, kad daugumos užteks numatytiems reformoms praversti. Wilsonas yra pirmas britų politikas šiame šimtmečiu keturis kart laimėjęs rinkimus. Prieš jį tokį rekordą turėjo premjeras Gladstone. Suskaiciavus visus balsus, parlamentas pateko 319 darbiečių, 276 konservatorių, 13 liberalų ir 27 kitų grupių atstovai. Už darbiečių kandidatų balsavo 11,468,646, už konservatorių — 10,429,020, už liberalus — 5,345,271 ir už kitas grupes — 1,944,700.

Prieš pastaruosius rinkimus darbo partija parlamente turėjo 298 vietas. Škotijoje nacionalistai, kurie reikalauja atskirti Škotiją nuo Anglijos, ir buvusiam parlamente turėjo septynių atstovų, dabar turės 11. Nacionalistų atstovai atėmė keturias naujas vietas iš konservatorių. Liberalų partija turėjo sename parlamente 15 atstovų (vienas buvo perėjęs iš darbo partijos), o dabar turės 13.

Garsi filmų aktorė, kandidatavusi Londono darbininkų rajone Newham Northeast, kaip Darbininkų Revoliucinės Partijos kandidatė, iš penkių to rajono atstovų liko paskutinėje vietoje, gavusi tik 572 balsus. Nežiūrint keturių varžovų, šiame rajone nugalėtoju tapo darbo partijos Reg Prentice, gavęs 22,205 balsus. Manoma, kad šis pralaimėjimas atbaidys turtole V. V. Redgrave nuo politinių eksperimentų.

Trijų atstovų persvara vyriausybę bus pakankama, pareiškė Wilsonas. Jis jau anksčiau yra valdęs Britaniją su nedidele daugumom. Kai jis pirmą kartą tapo partijos vadu, 1964 metais darbo partija parlamente turėjo 4 atstovų daugumą, tačiau vyriausybė išsilaikė 18 mėn. Kituo-

Watergate bylos prokurorai pakeliui į teismo salę. Iš kairės: Richard Ben Veniste, vyriausias kaltintojas James F. Neal ir Jill W. Volner.

Kissingeris tęsia taikos kelionę

AMMANAS. — Sekretorius Kissingeris penktadienį atvyko į Jordaną trim valandom įėjimui, negu planuota, nes ilgiau užtruko jo pasitarimai su Sirijos prezidentu Assadu. Jis žada dar grįžti į Siriją šį pirmadienį. Jordane H. Kissingeris pasitiko premjeras Zeid Rifai, kuris Harvardo universitete buvo vienu metu Kissingerio mokinys. Kissingeris Jordane pareiškė, kad jis aptarė su Sirija tolimesnį ryšių plėtimą tarp abiejų valstybių.

Šeštadienį Kissingeris turėjo pasikalbėjimą su Jordano karaliumi Huseinu. Jiedu kalbėjosi Aqabos mieste, 150 mylių į pietus nuo Ammano, netoli Izraelio sienos.

Libano komunistai sprogdina bombas

BEIRUTAS. Penktadienį bomba sužalojo First National Bank iš Čikagos skyrių Libane. Tuo metu bankas buvo tuščias ir sužeistų nebuvo. Dėl sprogimo kalta Libano komunistų grupė, kuri anksčiau padėjo bombą ir prie National Cash Register bendrovės įstaigos.

Libano komunistai grasina sprogdinimus tęsti, kol iš kalėjimo nebus paleistas libanietis, susprogdinęs bombą 1970 m. prie Amerikos Banko.

Čikaga. — Miesto meras Daley pareiškė, kad neužilgo miesto policija gaus gan aukštus algų pakėlimus.

PANAMA. — Septyni teroristai, išleisti iš Dominikonų, laimėjo karinėje Panamos ligoninėje ir už kelių dienų bus išleisti.

ATSTOVAS THOMAS MORGAN SKELBIA VALSTYBĖS DEPARTAMENTO ŽINIĄ

WASHINGTONAS. — AP žinių agentūra paskelbė šeštadienį, kad lietuvis jūreivis Simas Kudirka, kuris prieš ketveris metus bandė iš sovietų laivo pabėgti, bus išleistas iš Sovietų Sąjungos. Valstybės departamentas pranešęs kongreso nariui Thomas E. Morgan, demokratui iš Pensilvanijos, jog sovietų valdžios pareigūniui pranešė, kad Kudirka, jo žmona ir kiti šeimos nariai: motina ir du vaikai gali paduoti prašymą išvažiavimo dokumentams gauti. Valstybės departamentas pranešęs, kad Kudirkos pareiškimas bus įteiktas valdžiai pirmadienį.

Jaworskis baigė savo darbą

WASHINGTONAS. — Specialus prokuroras Leon Jaworskis šeštadienį paskelbė pasitraukęs iš pareigų. Laiskė valstybės prokurorui William Saxbe Jaworskis pabrėžė, kad pasitraukimas nesurištas su prezidento Fordo kalčių atleidimu buvusiam prezidentui Nixonui. Jaworskis rašė, kad jo darbas, sudarius Watergate bylos teismo prisiėmusių komisiją, praktiškai baigtas. Likusius šios bylos reikalus galės baigti Henry Ruth, Jaworskio pavaduotojas su savo štabu.

WASHINGTONE buvo sudaryta jūra, kurioje yra devynios moterys ir trys vyrai. Šešios moterys ir du vyrai yra negrai, trys moterys ir vienas vyras — balti, visi vyresnio amžiaus. Jie apgyvendinti Mid Town Motor Inn motelyje, kur kiekvienas turi atskirą kambarį, kainuojantį 22 dol. parai. Jie čia atskirti nuo pasaulio gyvens tris — keturis mėnesius, prižiūrimi šerifu. Iš jų skaitomų laikraščių bus iškirptos visos žinios apie Watergate, televizijos programos irgi bus prižiūrimos, jie negalės kalbėti telefonu su artimaisiais.

Šeši atsarginiai jury nariai yra šešios juodos moterys. Ši komisija spres buvusių aukštų Baltųjų Rūmų pareigūnų likimą.

Vienas kaltinamasis — H. Haldeman reikalauja teisėjo būtinai kviesti į teismą liudininku buvusį prezidentą Nixoną, nes jis vienas galis Haldemaną išgelbėti, atidengdamas tik jam vienam žinomus pasikalbėjimus, kurie niekur nebuvo užrašyti.

BOSTONAS. — Rasinių neramumų apimtas Bostonas susirūpino, kad negrų vadai atvažiuoja iš kitų miestų „padėti Bostono negrams kovoti“. Miesto meras Kevin White pareiškė, kad tie „pašaliniai“ gali padėti įtempti ir ją pabloginti. Iš Čikagos su autobusu vyrų atvažiuoja pastorius James Baker.

LONDONAS. — Bombos sprogdino dvi juose Londono kariuomenės klubuose, sužeisdamos tris asmenis. Scotland Yardas mano, kad sprogimus sukėlė slapta aiuri armija.

ROMA. — Italijoje suimti 8 dešiniojo sparno veikėjai, kurie 1970 m. organizavo valdžios perversmą, kuris nepavyko. Suimtujų tarpe yra du aviacijos atsargos neneralai.

KINSASA. — Angolos išlaisvinimo organizacijos vadas Holden Roberto, pasitaręs su Portugalijos valdžios atstovais, įsakė savo sukilėliams baigti kovas nuo šio antradienio. Angolos išlaisvinimo rūpinasi trys grupės, kurios tarp savęs nesutaria. Tas apsunkena Portugalijos derybas dėl šios kolonijos ateities.

Atstovas Thomas Morgan yra Atstovų Rūmų užsienio reikalų komiteto pirmininkas. Jis pareiškė: „Aš turiu viltį, kad sovietai negaisdami patvirtins Kudirkos ir jo šeimos prašymą, kad jie galėtų išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos kaip galima greičiau“.

Šią AP žinią paskelbdami Amerikos laikraščiai pakartoja žinias apie 1970 metų Kudirkos bandymą pabėgti ir primena, kad valstybės departamentas nustatė, jog Kudirka yra Amerikos pilietis.

Geriausio valdžios įstaigų „šluota“

ČIKAGA. — Sun Times, apžvelgdamas prokurorą James Thompson veiklą Illinois politikų tarpe, rašo, kad jis visoje Amerikoje pagarsėjo kaip valdžios įstaigų valytojas nuo nešąnų pareigūnų. Iki šiol Thompsono vadovaujama įstaiga pašalino už įvairius nusikaltimus 75 pareigūnus, jų tarpe septynis Čikagos aldermanus. Buvo nuteisti 54 policininkai. Šalia buv. gubernatoriaus Kernerio ir jo leitenanto Theodore Isaacs, buvo pašalintas Cook apskrities tvarkytojas E. Barrett. Šiuo metu vyksta teismas dėl buv. Daley spaudos sekretoriaus Earl Bush veiklos.

Dar baisiau įvairiems viešųjų pareigūnų tarpe įsietusiems kombinatoriams, kad prokuroras Thompson su savo jaunais padėjėjais šiuo metu tyrinėja dar apie 100 įvairių valstijos ir vietinių pareigūnų darbelius. Daug jų irgi gali atsidurti kalėjimuose.

N. Rockefellerio reikalai pablogėjo

NEW YORKAS. — Nominuoto į viceprezidento vietą Nelsono Rockefellerio reikalai pablogėjo. Kai kurie kongreso nariai abejoja, ar jis bus tai vietai patvirtintas. Jo praeitį kongreso komitete tyrinėjant, paaiškėjo, kad Rockefelleris išdalo apie 2 milijonus dolerių kaip dovanas įvairiems viešiesiems pareigūnams. Jis šių dovanų nesigina ir tvirtina, kad dovanos nesikryžiuo su visuomenės interesais. Dovanų gavėjų buvo 18.

Rockefelleris atsispašė buvusio Teismo teisėjo Goldbergo dėl jį šmeižiančios knygos, kuri buvo užsakyta Rockefellerio brolio prieš rinkimus New Yorke, kada Rockefelleris varžėsi su Goldbergu dėl gubernatoriaus vietos. Rockefelleris rinkimus laimėjo, tačiau ta knyga paliko juodą dėmę. Goldbergas reikalauja, kad kongreso komitetas visą šį reikalą išaiškintų.

SEOULAS. — Pietų Korėjoje studentai toliau rengia demonstracijas, reikalaudami politinių kalinių paleidimo.

Maloni Spaudos Klubui staigmena

P. STRAVINSKAS

Chicagos Lietuvių Spaudos Klubas, šio mėn. 11 dieną, praėjusį penktadienį, ruošdamas Lietuvos visuomenės susitikimą, pasikalbėjimą su atbėgusiu iš okup. Lietuvos muziku Aloyzu Jurgučiu (Marquette Parke, lietuvių parapijos salėje), nesitikėjo tokio didelio pasisekimo kokį jis turėjo.

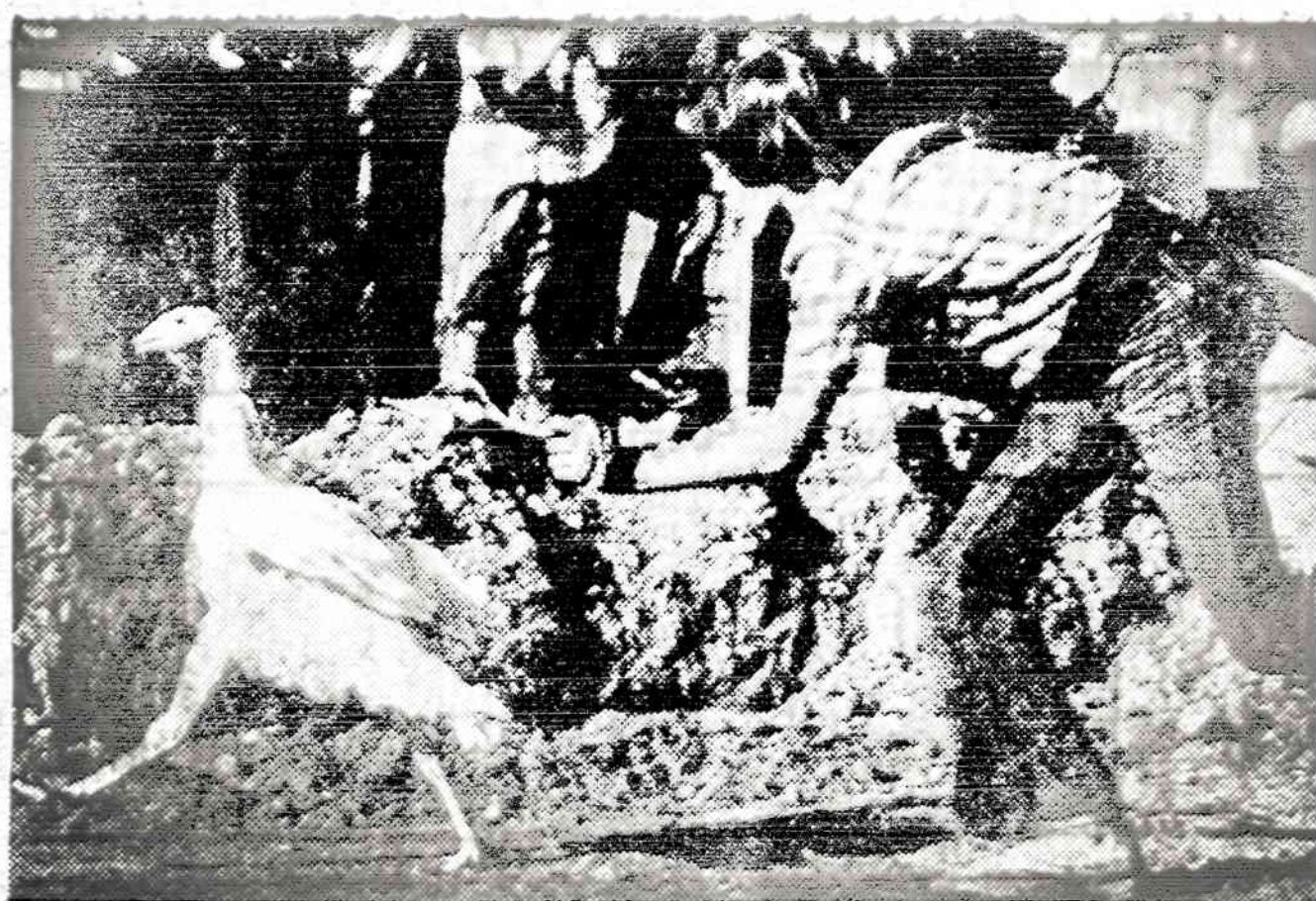
Žmonių prisirinko pilna erdvi parapijos salė, beveik 400. Tokių susirinkimų retai kada būna. Todėl šis susirinkimas, jį organizavusiam Chicago Lietuvių Spaudos Klubui buvo tikrai maloni staigmena.

Susirinkimą atidarius, garbingasis mūsų svečias ir pasiklausius mūsų egzilas, politinis pabėgėlis iš tėvynės Lietuvos muzikas Aloyzas Jurgutis padarė savo pranešimą apie dabartinę padėtį okup. Lietuvoje. Pranešimas buvo trumpas, bet esminis ir susirinkusiems lietuviams įspūdingas. Jis buvo kelis kartus pertrauktas entuziastingu publikos plojimu.

Po to Aloyzas Jurgutis atsakinėjo į jam pateiktus klausimus.

Visų pirma, jis pareiškė, kad jam buvo anksčiau pateiktas prašymas pasisakyti dėl S. Jo-

nyinės paruoštos ir JAV LB Svetimo Tarybos išleistos mūšio liuanistinės mokyklos mokiniams skaitinių knygėlių "Tėvų nameliai brangūs", su kuria jis jau susipažinęs ir galįs ją kritiškai įvertinti. Jis pareiškė dėl tos knygelės, ypač gi dėl joje atspausdintų vaizdų neigiamą nuomonę. Jo aiškinimams pritarė aiški susirinkusiųjų dauguma, ji daugelį kartų pertraukdama savo ilgai nusitęsiančiais plojimais. Bet, jam kritiškai vertinant tą knygelę, toliau salėje pasigirdo kai kurių jam nepritariančių asmenų nemandagių replikų, šūkavimų, dėl ko jis, tuo žiūdamas, mandagiai tą knygelę užvertė ir padėjo, nutraukęs tolesnį savo aiškinimą. — Tai buvo labai nejuokus momentas. Tai buvo jo asmens įžeidimas. Tikėkimės, kad tokie reiškiniai mūsų visuomenės susirinkimuose ateityje nebus pasikartoję. Nebaigto tos knygos įvertinimo gal reikėtų išklausti Chicago Lietuvių Spaudos Klubo susirinkime, referentui sudarytoje šiltoje atmosferoje, kur jis galėtų niekieno netrukdomas dėl tos knygelės pilnai pasisakyti.

Dviejų spėkitybių, Indianoje kasmet įvyksta kalakutų lenktynės, kurios sutraukia daug žiūrovų. Šis kalakutas su savo "varovu" buvo diskvalifikuotas, nes "pavogė" startą, išbėgdamas be teisio žvilpuko.

Toliau sekė klausimai iš publikos žodžiu. Tų klausimų buvo daug ir įvairių; rimtų, esminių ir menkaverčių. Jie ir mūsų svečio atsakymai į juos yra įrašyti į magnetofono juostelę (užkreduoti). Svarbesnius jų bandysiu paskelbti sekančiuose šios serijos straipsniuose, pridėjęs prie jų dar ir savo vieną kitą komentarą.

Publika Aloyzo Jurgučio atsakymus sekė su dideliu susidomėjimu. Daug kartų jo aiškinimus (kuriuose jis pasireiškė savo lietuviška galvoseną ir sielą) susirinkimas pertraukdavo savo entuziastingais plojimais, savo pritarimu jam.

Susirinkimas tęsėsi 2 valandas. Buvo dar matyti publikoje daug pakeltų rankų, norint daugeliui dalyvių dar mūsų svečią paklausti, bet rengėjams atrodė, kad svečias jau yra pavargęs, dėl ko buvo nutarta susirinkimą baigti.

Jis ir buvo baigtas, mūsų garbingam svečiui Aloyzui Jurgučiu pareiškus padėką už taip gerą pranešimą — apie dabartinę padėtį okup. Lietuvoje ir už jo taip atvirus, nuoširdžius, objektyvius ir teisingus atsakymus į jam pastatytus klausimus.

Aloyzo Jurgučio kalba, jo atsakymai į jam duotus klausimus, jo labai laisva natūrali, be jokio dirbtinumo laikysena susirinkime, jo irgi gera orientacija, net ir psichologiškai painiose situacijose, rodė jo didelį protinį išsilavinimą, jo inteligenciją, didelį taktą ir dėsiningumą.

Spaudos klubas, kviesdamas lietuvių į šį susirinkimą, skelbė, kad įėjimas bus laisvas, neapmokamas. Todėl jis nesimėmė nei rinkti aukų, kurių gal gi reikia mūsų naujam egziliui, bent pradžiai jo gyvenimo pas mus, parenti.

Kas reikalą suprantą ir turi dar atliekamą vieną kitą dodelį ar centą, tepaukuoja jį šiam geram tikslui, mūsų naujam egziliui parenti per jį globojančią BALFą. Tokia auka bus dar gražesnė tuo, kad jis bus visai laisvai duota, be jokių jų prasiškimų kitam tikslui susauktame visuomenės susirinkime.

AMERIKIEČIAI SENSTA

JAV Cenzo Biuro 1970 metų statistikos duomenimis, gyven-tojų, senesnių kaip 65 metų amžiaus, padaugėjo 9 nuošimčiais, tuo tarpu kai jaunesnių kaip 5 metų amžiaus vaikų skaičius sumažėjo 5 nuošimčiais.

Šiais 1974 metais žmonių 65 metų ir senesnių Amerikoje yra 22 milijonai, o 1970 metais buvo 20 milijonų.

Vaikų iki 5 metų amžiaus ir jaunesnių skaičius iš 17.1 milijono sumažėjo iki 16.3 milijonų. Nuo 18 iki 54 metų amžiaus amerikiečių priskaičiuojama iki 49 milijonų, nuo 17 metų žemyn 32 nuošimčiai, o nuo 55 metų ir senyn yra 19 nuošimčių.

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD IOS RASO TIKRĄ TIESĄ — JKI EIDŽIA SVIES.

Dvi lietuviškos poros septynių dienų tarpe

Jei du šeštadienius pagreičiui puotaujama dvejose lietuviškose vestuvėse Chicagoje, tai nėra dar ko labai stebėtis. Bet kai šitaip įvyksta Detroito, tai jau rečiau būna. Užtat ir noriu apie dvi jaunų poras bei jų sužadėtuvių iškilmes po keletą žodžių pasakyti.

Alma ir Edvardas Sventickai. Buvo sutuokti Dievo Apvaizdos bažnyčioje 1974 m. rugsėjo 28 dieną. Vakare kultūriniam centre įvyko puota, dalyvaujant beveik 400 žmonių.

Linksmi, žvalūs jaunieji, su keleto porų palyda, įsėlę įžengė maršui aidint. Prie garbės stalo juos pasitiko abiejų tėvai — Ona ir Mykolas Abarijai bei Regina ir Edvardas Sventickai. Užvaišino duona ir druska, užgirdė, na, nežinau kuo, bene, vynelių ir pasodino. Po kun. K. Simaičio maldos, prie mikrofono pamainom keitėsi du programos vadovai: jaunosios krikštėtė Stasys Erlingis ir vyriausias pabrolis Kastytis Karyelis. Po "Ilgiausių metų", po visokių sveikinimų ir linkėjimų, puota tęsėsi iki paryčio. Galima sakyti, beveik pusę visur dalyvaujančių Detroito lietuvių linksminosi su šeimomis, kurios dar turi didelę viltį į sekančios generacijos lietuviškumą. Ne tik jaunųjų tėvai — Abarijai ir Sventickai — iš džiaugsmo sukinėjosi kaip jaunuoliai, bet ir kai kurie seneliai. Turiu galvą visų pirma jaunojo senelį poną Andrių Laukaitį, buvusį mano viršininką Vilniuje, dabar gyvenantį Lemonte, Illinois. Su kuo tik jį, linksmą ir guvų, supažindinau, niekas netikėjo, jog jis jau! pensiją bešiemas.

O jaunųjų biografijas tuo tarpu dar galima labai lengvai nupiešti. Alma Abariūtė-Sventickienė, baigusi liuanistinę mokyklą, aktyvi skaitė, Wayne valstybinio universiteto studentė, ekonomistė-sąskaitininkė. Jei neklystu, universitetą baigė už metų. Edvardas Sventickas, irgi liuanistinės mokyklos absolventas, pernai labai gerai pažymiais baigęs Detroito universitetą ir gavęs mechaninės inžinerijos bakalauratą, šiuo metu dirba savo srityje ruošiasi magistro laipsniui. Savo bendrą biografiją toliau rašyti paliekame jiems patiems, su linkėjimais, kad ir jų vaikai iš lietuvių bendruomenės neiškristų.

Rita ir Rimas Skiočiai. Meilę ir ištikimybę vienas kitam pažadėjo artipilnėje Dievo Apvaizdos bažnyčioje 1974 m. spalio 5 dienos p vakary. Tiek kun. A. Babono atliktose sutuoktuvų apeigose, tiek ir pirmojo pabrloio Lino Mikulionio skaitymuose negirdėjom jokio svetimo (angliško, ar lotyniško) žodžio. Pamaldų metu dargi labai iškilmingai ir dailiai giedojė Pranas Zaranka, gražiabalsis jaunojo krikštėtė.

Tarp sutuoktuvų apeigų ir puotos čia tarpo nebuvo. Tik reikėjo gerokai eilutėje pastovėti, iki pasveikiname jaunuosius, nes ir šiose vestuvėse dalyvavo didelis būrys, apie pusantro šimto svečių.

Turtai Michigano dugne

Waukegano First National banko pirmininkas John R. Steele prieš 16 metų išmoko nardyti gilame vandenyje ir nuo to laiko kas vasarą nardo Michigano ežere, ieškodamas nusikendusių turtų ir "suvenyrų".

Kalbama, kad Didžiųjų Ežerų dugne guli nuskenę apie 16,000 laivų laužų, bet "aš manau, kad panašiau į tiesą būtų apie

šokus tautinius šokus. Vidurinę mokyklą baigusi, pasirodusi raštinės tarnybai, dirba Blue Cross-Blue Shield sveikatos draudimo bendrovėje. Rimas Skiočys, baigęs liuanistinę mokyklą, dešimtį metų, šokęs tautinius šokus, buvęs veiklus ateitininkas, dar tebestudijuoja Schoolcraft kolegijoje. Šiai jaunai, gražiai, lietuviškai porelei irgi reikšiu tuos pačius linkėjimus kaip jauniems Sventickams.

★ Abejose vestuvėse matėme apsidai lietuviško jaunimo. Reikia viltis, kad iš dviejų lietuviškų porų ir kiti pasimokys...

Alfonsas Nakas liū.

600", sako Steele, kurs turi tūkstančius pėdų filmų, pagamintų iš povandeninių foto nuotraukų. Steele ištyrė nusikendusius laivų tarpe yra 1929 metais su 25 prekiniais vagonais nuskenę laivas Milwaukee; laivas Rouse Simmons, nuskenęs 1912 metais su Kalėdų eglutėmis kroviniu; laivas Lakeland nuskeno 1924 metais pakrautas naujai tų metų automobiliais. Steele sako, kad tuos ir panašius kitus skenduolius kelti vėrsim nebeapsimoka.

GAVENIOS VALGIS

Valgių istorijos specialistai nurodo vieną būdingą pavyzdį, kaip žmonės maitinosi. Štai kas buvo paruošta Paryžiaus arkivyskupiui ir kartu su juo valgiusiems 1571 m. kovo 30 d. — gavenios pasninkui: 4 didelės lašišos, 10 plekšnių, 13 krabų, 50 svarių baiginio mėsos, 200 gabaliukų menkės kepenų, austrių krepšys, 9 rajos, 18 upėtakių, 18 negių, 200 vėžių, 200 sūdytų ir 200 rūkytų silkų, viškinimui, palengvinti ir troškuliui sužadinti, 80 sūdytų smulkųjų lašišų, 600 porų varlių šlaune-

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuolė bet kokiai knygų spinta ar lentyna.

K. Bielins, PENKTEJI METAI, gražiai įrista, 562 psl.	\$4.00
K. Bielins, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$4.00
Prof. Vaclo Biržiška, ALEKSANDRYNAS, 1 tomas, gražiai įristas, 431 psl.	\$7.50
Prof. Vaclo Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, 1 dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelis — \$2.00	\$2.00
Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, 1 tomas, 300 psl.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA-BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielins, GANA TO JUNGŲ, 492 psl., minkštasis viršelis	\$5.00
Juozas Liūdžiūnas, RASTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūnienė, ATSIMINIMAI APIE JUOZĄ LIUDŽIŲNĄ, 88 psl.	\$1.00
Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai, 232 puslapiai	\$3.00

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastabas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Visos šios išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order's bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608.

Lietuviams reikalinga literatūra

Amerikietis lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia surinktos knygos galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapacinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių Lietuvą, begimū nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 218 psl., kietasis drožės viršelis kaina 4 dol.

J. Audenas, PASKUTINIS POSEDIS. Minčių tikslumo aprašyta pasakojama nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra įvairių nesikeičiančių komunistų klaidingumas paverčiant laisvą ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo vienuolė, Irakuse, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose, Rapoluose ir Palangijoje. Vaizdus aprašymai ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINES UZDANGOS. Autoriaus įstabią neapgauna inturisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parasytos lengvu, gražu stiliumi.

Vincas Zemaits, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaits, LIUBILNO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTEJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIESE, 1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

Užsakant darbų valandomis arba užsakant pastu u pridėjant čekį ar piniginę perlaidą.

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradėjo pro turpanti; sniegą liepia lazdynui išskleistu mazutų deimantių spindintį žiedą, apkauso medžių sakas žirgimais, kaip konteineris ir pamazu įveda į gamtos vaizdą ir garsų stebuklus Dramatiškai besikeičiančiose gamtos senovaižduose svaioja, juokauja ir verčia poetai, pajėgiami išreikšti žodžiais jausių ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių.

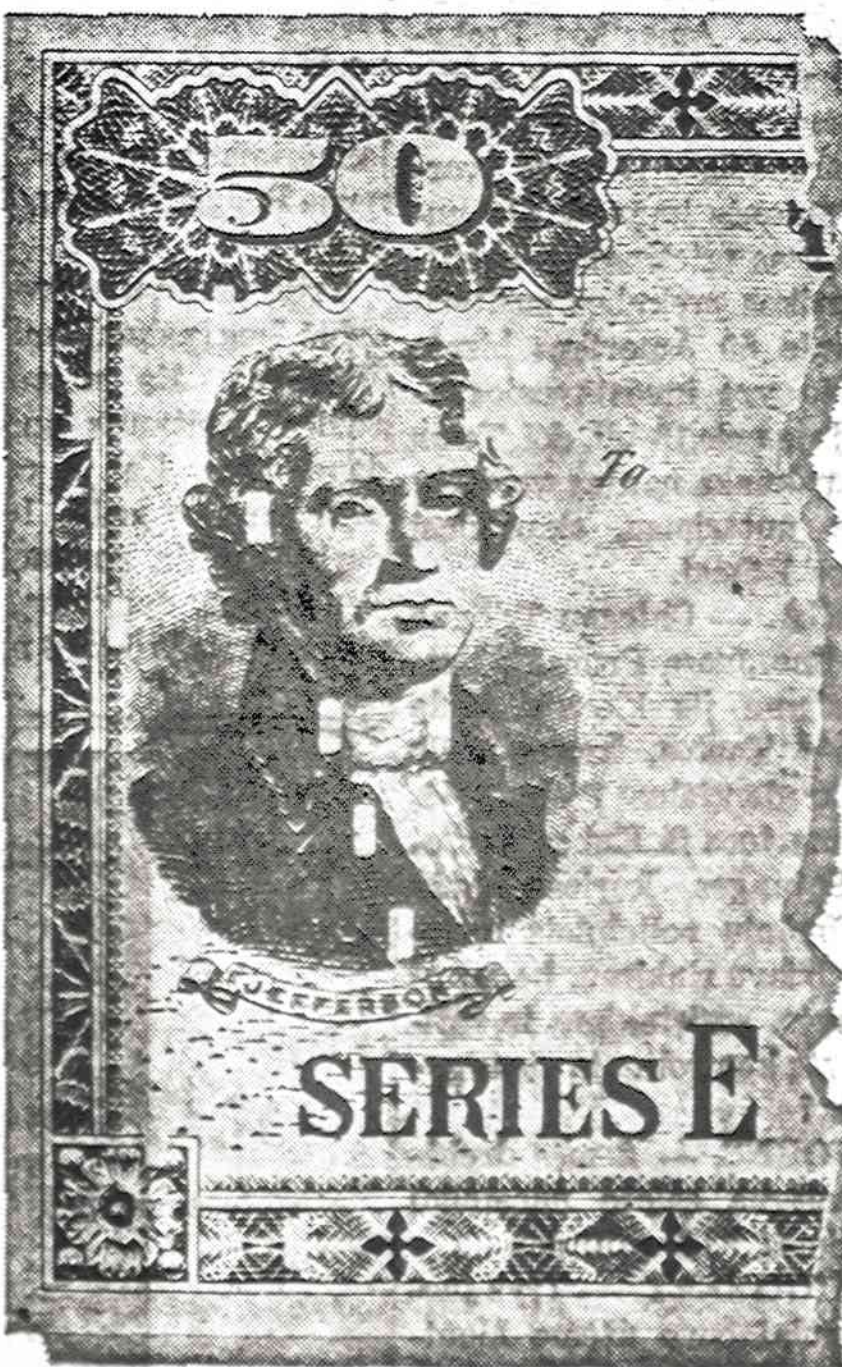
1. J. Augustaitis - Vacločiūnė, ZVAIGZDETOS NAKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.50.
2. Jurgis Baltušaitis, ZEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kiseimio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butky Juza, ELERASČIAI IR RASTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDŽIAU VIESNIA VETROJE. Eilų rinkinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLUDI - LIUDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolius Kairys, AUKSINE SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROZIŲ SVENTE. Eilutės pasakojimai apie 3 isvietinius lietuviškus senovės laikais, su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKSCIAI, Antano Baranauko "Anyksciu Sileciai", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukla, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinkinė lyrika, 107 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURE. 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilutės kūrėnė, 82 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVETIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyrculis, METU VINGIAI. Lyrikos rinkinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 53 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti pastu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608.

Steal me. Burn me. Throw me away. I'm still yours.

Once you bring me home, I'm yours forever. Even if I'm burned. Or lost. Or stolen. If you look for me and can't find me, just report it. And you'll get me back, as good as new. And remember, I'll never break your heart. Or leave you stranded in the tight spots. I'll always be there when you need me. And that ought to make you feel pretty secure.

Now it costs you 6% interest when held to maturity of 5 years (40% the first year). Bonds are replaced if lost, stolen or destroyed. When needed, they can be cashed at your bank. Interest is not subject to state or local income taxes, and federal tax may be deferred until redemption.

Take stock in America. Join the Payroll Savings Plan.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

LIUDAS GIRA

(90 m. gimimo sukaktis)

L. Gira gimė 1884 m., tai šiemet okupuotoje Lietuvoje minimas jo 90-asis gimtadienis. Bendrai paėmus, jo gyvenimo kelias buvo labai vingiuotas ir klaidus, tai aš čia jo viso ir neminėsiu. Sukakties proga aš tik noriu paliesti tuos jo gyvenimo klystkelius, kurie jį nuvedė į komunistų gretas.

Dar žinoma, kad jis mėgo linksmai ir išlaidžiai gyventi. O tokiam prabangiam gyvenimui pas jį visomet trūkdavo pinigų. Tai kaip rašo V. Biržiška (ž. "Lietuvių rašytojų kalendaris", 120 psl.), kad L. Gira buvo: "už pinigų visiems politiškai pasiduodęs rašytojas". O A. Venclova savo atsiminimuose rašo (ž. "Vidurdienio vėtra", 20 psl.), kad Gira visą laiką buvo savotiškas, skolių nukamuotas parijas savo smarkiai praturtėjusių jaunystės draugų ir bičiulių tarpe. Tai jo tą silpnę panaudojo bolševikai ir L. Gira pradėjo garbinti "genialiausią" mokytoją Stalina.

O kada L. Gira pradėjo bendrauti su komunistais? Apie tą

jo "atsivertimą" tarybinė enciklopedija rašo taip:

"... Apie 1936, stiprėjant darbo žmonių kovai prieš faš. režimą, G. ėmė kritiškiau žiūrėti į burž. santvarką, stėjo į opoziciją faš. diktatūrai". (M. L. T. I tom. 565 psl.).

1937 — 38 m. L. Gira redagavo "Literatūros Naujienas", kuriose pradėjo girti S. Rusijos kultūros ir jos literatūrą. Taip pat jis palankiai recenzavo ir Lietuvoje leidžiamus komunistinių pažiūrų leidinius. Tai A. Venclova parašė L. Girai padėkos laišką. O koks buvo to laiško likimas, štai A. Venclovos atsiminimų ištrauka:

"... Sužavėtas poeto pilietinės drąsos, parašiau jam laišką, kurį norėjau paskelbti spaudoje. Laiškas buvo nusiųstas "Lietuvos žinioms" ir jau surinktas. Senas draugas Jonas Šimkus, dirbęs šio laikraščio redakcijoje, buvo linkęs jį išspausdinti... Deja, tas laiškas tada nebuvo praleistas". ("Jaunystės atrodymas", 410 psl.) Tai tas A. Venclovos pilietinis panegirikos laiškas yra iš-

Spalio 1 d. Washingtono įvyko didesniųjų miestų merų suvažiavimas. Čia matomas Čikagos miesto meras Richard J. Daley su New Yorko meru Beame. Merai ragino prezidentą Fordą paskirti federalinių lėšų miestų transporto reiklams.

tiesai atspausdintas jo atsiminimuose, kuris, būk tai yra įdomus priminti jo atsiminimų skaitytojams.

1939 m. L. Gira lankėsi S. Sąjungoje, ten gavo "suvirtinimą" ir sugrįžęs pradėjo skelbti komunistinės Rusijos laimėjimus. Ir tapo nuolatinis S. Rusijos pasiuntinys Kaune lankytoju.

1940 m. birželio 15 d. komunistinė Rusija, sulaužiusi visas su Lietuva sudarytas sutartis, jėga įsibrovė į mūsų tėvynę ir ją okupavo. Visa tauta liūdi, nes ją siegia skausmas ir baimė. O seno amžiaus ir vedęs žmogus L. Gira su žydelkaitėmis soka Laisvės alėjoje, seiluoja jį žandus ir dainuoja rusiškas dainas. Taigi, 56 m. senis dar durniuoja kaip piemuo.

Birželio 19 d. J. Paleckio ("prezidento") "malonės aktu" iš kalėjimų paleidžiami politiniai kaliniai. "Amnestija" paliečia tikrai komunistus. O kiti partijų kalėjimuose sėdėjęs žmonės J. Paleckio "malonės" negauna.

Tiesa, iš šiaulių kalėjimo dar buvo paleistas kriminalinis kalinys P. Zibertas. Bet jį paleistį Paleckį privertė tame kalėjime sėdėjęs kaliniai komunistai, pareikšdami: "Be Ziberto mes neišeisime". (ž. "Klestėk tarybų Lietuva", psl. 98.).

Kaune paleistus komunistus, pirmas su glėbiu gėlių nudūmė pasveikinti L. Gira. Čia jis žydiškai ir rusiškai sveikino paleistuosius, šoko ir bučiavo su žydelkaitėmis.

Buvo išrinktas atstovų ir taip vadinamą liaudies seimą. Liepos 21 d. to seimo posėdyje iš kėlės kumštį šlykščiausiais žodžiais apibiaurno Lietuvos nepriklausomybę ir savo pliauškalus užbaigė "deklaracija":

Jums rūpėjo savi tik bizneliai, jums rūpėjo garbė tik sava. Kad prieš jus paklupdyta ant kelių, jums vergautų visa Lietuva.

Ir baigęs savo klieidėjimus reikalavo Lietuvą įjungti į S. Sąjungą. Taip pat buvo išrinktas delegacijon, kuri važiuo į Maskvą prašyti, kad Lietuvą priimtų į S. Sąjungą. Maskvos r.žžž gtlil-a 1yia,t ?agš1, B)K

radio pranešėjas šilčiausiai pasveikino penkis tos delegacijos narius. Į tą skaičių įėjo ir L. Gira, kuris, už tai atsilgyndamas, dar labiau juodino Lietuvos praeitį.

Rugpjūčio 25 d. liaudies seimo posėdyje A. Sniečkus pareiškė, kad šiandien miršta plukratinė, smetoninė konstitucija. O jo pranešimą L. Gira parėmė nevykusiu dvieliu:

Respublika! Lig šiol tave visi tik alino. Nuo šiol žydėt globoj pradėsi Stalino.

Pirmaisiais okupacijos metais Gira buvo paskirtas švietimo ministro A. Venclovos antruoju pavaduotoju. Venclova savo atsiminimuose ("Vidurdienio vėtra") rašo, kad Gira toms pareigoms buvo paskirtas be jo žinios. Skundžiasi, kad Gira (jam buvo pavesta organizuoti suaugusių švietimą) dažnai kišdavosi ir į kitas sritis ir kartais pridarydavo nemalonių. Pav. už Liudo bereikalingus, telefoninius pasikabėjimus su Minsku, teko apmokėti dideles sąskaitas. Lenkams žadėjo įsteigti Vilniuje 18 naujų teatrų.

Pusantros paros Baltgudijos laukuose gaudė lenkų rašytoją Vanda Vasilevską. Mat Liudas turėjo silpnę prie moterų, tai stengėsi ją pirmas sušaukti ir priimti. Tik beklajojant po Baltgudijos laukus paaiškėjo, kad Vanda visai nesiruošia į Vilnių atvažiuoti. O apsaigęs Gira laukuose gaudė vėjas, lamdo dvi ministerijos mašinas ir bereikalingai eikvoja benzina. Tokio Giros "veikla" A. Venclova buvo labai nepatenkintas. Taigi, suaugusių švietėjų ir auklėtojų buvo paskirtas toks žmogus, kurį patį dar reikėjo gerokai auklėti.

Prasidėjus karui, Venclova mašina Gira ir jo žmoną iš Vilniaus atvežė į Maskvą. Kelionėje kareiviai buvo Gira surėmę durtuvais ir varėsi į mišką sušaudyti. Tada rusai buvo isteriškai išsigandę ir galvojo, kad visur pilna vokiečių šnipų. Tai šnipu kareiviai paskaitė ir L. Girą. Išgelbėjo A. Venclova, parodydamas TSRS aukšč. tarybos deputato mandatą, išaiškino kas esame ir kur vykstame.

Į Maskvą visi trys atvykome birželio 27 d. Tai buvo pirmieji karo tremtiniai, atbėgę iš Lietuvos. Apstatojo buv. Lietuvos Pasiuntinys namuose, Vorovskio gatvėje. Namų "šeimininkas" P. Rotomskis davė du kambarius gyventi, sočiai ir skaniai pavaišino. Čia Gira pradėjo ruošti Maskvos radijui Lietuvos tarybinio biuro pranešimus.

Po kiek laiko Gira buvo iškeltas į Penzą. Čia jis daug rašė ir draugams gyrėsi, kad seniai neturėjęs tokios ramios ir darbi tinkamos nuotaikos.

Didžiavosi, kad jaučias savy didelę poetinę jėgą ir įkvėpimą. Bet draugai kritikavo, kad tie jo eilėraščiai yra mažo mezinio lygio ir per daug ištęsti.

1942 m. Gira, jau turėdamas 58 m. amžiaus, įstojo savanoriu arnauti į taip vadinamą 16 lietuviškąją diviziją. Kad atrodytų jaunesniu, net ir barzdą nusiskuto. Čia jis pradėjo kurti ir versti iš rusų kalbos kariaus dainas. Divizijoje "užsitaravo" kapitono laipsnį ir jau tėsė, kad jis gyvena laimingiausią savo amžiaus laikotarpį.

Žinoma, jam nereikėjo su ginklu kariauti, ne sniegynuose gulėti. Kūrė eilėraščius, juos skaitė karių mitinguose ir agitavo, kad tik kiti eitų kovoti. Taip pat jo eilėraščiai buvo verčiami į rusų kalbą ir transliuojami per radiją. Divizijoje Gira buvo suruoštas jo 40 m. literatūrinio darbo minėjimas. Ta proga jis buvo apdovanotas raudonosios darbo vėliavos ordinu.

L. Gira, tarnaudamas divizijoje, svajėjo į Vilnių įjoti ant balto arklio. Bet deja, grįžo jau sunkiai sirgdamas. Mirė Vilniuje 1946 m. liepos 1 d. Palaidotas Rusų kapinėse. Ir jam

Prasidėjo Balfio vėjus

Š. m. spalio mėn. 5 d. Chicago Savings and Loan Ass. patalpose įvyko gausus Chicago apskrities Balfio darbuotojų susirinkimas. Balfio apskrities pirmininkas Valerijonas Šimkus pradėjo susirinkimą ir pakvietė Joną Jasaitį pirmininkauti. Jis pakvietė organizacijų atstovus ir Balfio pirmūnus į garbės prezidiumą.

Sveikinimo kalbas pasakė: Lietuvos generalinė konsulė J. Daužvardienė sveikino Balfio darbuotojus diplomatinės tarnybos vardu dėkojo Balfui už globojimą bei šelpimą vargšų ir pabėgėlių iš okupuotos Lietuvos.

Balfio valdybos pirmininkė Marija Rudienė dėkojo aukų rinkėjams, linkėjo sėkmės ir ištvermės. Balfio vėjus pradžia p. Rudžių šeima aukėjo 400 dolerių, D. Kuraitis 100 dol. ir kiti.

Be to, sveikino mokyt. O. Zailskienė iš Cicero. M. Rudienė pristatė muz. Aloyzą Jurgutį, kuris pabėgo iš Lietuvos, dabar Balfio globojamas gyvena Chicagoje. A. Jurgutis dėkojo Balfui už globą, toliau pasakojo, kad komunistai niekina Balfą ir jo darbuotojus.

Lietuvoje žmonės žino apie Balfio veiklą, kuri padeda žmonėms išlaikyti dvasinę ir materialinę pusiausvyrą ir be to padeda išlaikyti lietuviųbę.

amžina ramybės dainą šlama jo laisvoje kūryboje apdainuoti berželiai svyruonėliai.

V. Vytenietis

Balfio skyrių pirmininkai padarė pranešimus apie jų veiklą ir aukų rinkimus. Iš pranešimų išryškėjo, kad yra pakankamai darbuotojų, kurie pasiryžę aukų surinkti daugiau, kaip praejusiais metais.

Visi kalbėtojai Balfui linkėjo sėkmės, darbuotojams ištvermės, visuomenei būti vargšams gailestinga ir duosini.

Pabaigai žodį tarė V. Šimkus pareikšdamas, kad Balfio vėjus prasidėjo šiandien. Spalio mėn. 7 d. Balfio darbuotojai pradės lankyti Chicago lietuvių namus, eidami nuo durų prie durų, rinks aukas į vargą patekusiems lietuviams: Sibire, Lietuvoje ir visame pasauly.

Balfio centro valdyba kviečia lietuvišką visuomenę remti aukomis Balfio rinkliavą.

Po programos darbų Balfio vėjus globėja Filomena Pakel Balfio darbuotojams suruošė gražias vaišes. Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu.

J. Kaunas

♦ Sovietų laikrastininkas New Yorke diskutuoja su vienu amerikiečių laikrastininku dėl rasinių riaušių Amerikos pietinėse valstijose.

— Aš randu neteisinga, — sako rusas, — kad vargšų negrų vaikai į mokyklą turi vykti policijos globojami. Jūs turėtumėte pripažinti, kad su mažumom Sovietijoje taip nesiengiama.

— Visai teisingai, — atsakė amerikietis. — Pas jus mažumos turi saugotis policijos! (vg)

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemą ar vasarą pasiskaitymams nu-pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ - Dėdės Šerno gyvenimo brožuotą. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTANO RŪKO lengvas, vaizdus, graži literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo brožuotai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4% a year

OUR SAVINGS CERTIFICATES

EARN UP TO 7 1/2%

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME...

INSURED

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD

CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President

Tel.: 847-7747

HOURS: Mon. Tue. Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

69 YEARS SERVING CHICAGOLAND

Nesenai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

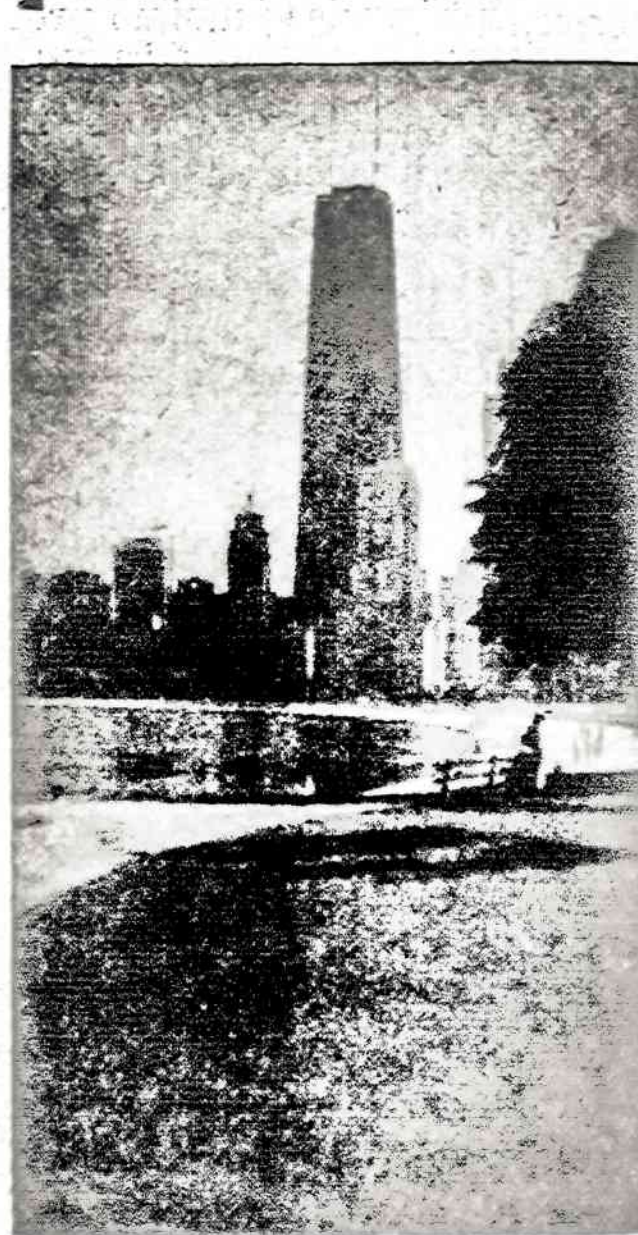
Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

7 1/2%

PER ANNUM:

\$5,000.00 OR MORE

4 YEAR MATURITY

6 3/4%

\$5,000.00 OR MORE

30 MONTHS MATURITY

6 1/2%

\$2,500.00 OR MORE

1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year. \$13.00 per six months. \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year. \$12.00 per six months. \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakarų. Sekmadieniais — iki 12 val.	

Okupanto dantys šimpa

Praeitą penktadienį Marquette Parko lietuvių parapijos salėje buvo suruostas Lietuvių Spaudos Klubo pokalbis su naujai iš komunistinės Lietuvos pabėgusiu ir Chicago laimingai pasiekusiu jaunu lietuviu muziku Aloyzu Jurgučiu. Salė buvo pilna, publika buvo tvarkinga. Ji labai ramiai klausinėjo ir klausė kiekvieną inteligento pasakojimą apie gyvenimą šiandieninėje "tarybinėje" Lietuvoje ir josios gyventojų nuotaikas.

Iš pirmų pasikeistų minčių tuojau paaiškėjo, kad Amerikos lietuviai yra daug geriau susiorganizavę ir geriau informuoti, negu dabartinėje Lietuvoje gyvenantieji žmonės žino. Okupantas, kontroliuojamas spaudą, laisvą, radiją ir kitas susisiekimo priemones, lietuvių neinformuoja apie pačioje Lietuvoje kylančius įvykius ir neleidžia žinių apie Amerikos lietuvių gyvenimą. Bet lietuviai tų žinių vis dėlto gauna. Greičiausiai pavergtos Lietuvos gyventojų pasiekia žinios perduodamos Amerikos ir Britų galingųjų radijo tinklų. Draudžiama klausyti, bet lietuviai vis dėlto klausia Romos, Vokietijos, Švedijos, Irano ir kitų stočių, kurios retkarčiais duoda ir lietuvių liečiančias žinias.

Naujai Lietuvą pasiekęs svečias buvo priverstas atiduoti okupantui savo duoklę, kaip ją atiduoda kiekvienas lietuvis inteligentas. Jis buvo prievartaujamas pačioje Lietuvoje, jis taip pat buvo išsiųstas keturiems metams į sovietų imperijos ryšius ir šiaurę. Kelionėje į rytus jį lydėjo vietos komunistų partijos paruošta "charakteristika", informuojanti šiaurės Kaukazo ir Kazachstano valdytojus apie atsiunčiamo lietuvių muziko svarbiausius bruožus. Visa tai buvo daroma didžiausioje paslaptėje, stipriai užantspauduotose vokuose, su pačių įtakingiausių pareigūnų parašais. O vis dėlto jam pavyko patirti, kokia ta jo "charakteristika" buvo. Ją pranešė patys palydovai, tremtinį lydinčieji komunistai. Patiria todėl, kad okupanto dantys pradeda atšipti. Okupantas neturi pakankamai ištikimų žmonių pavergtiems kraštams valdyti. Jis samdo pačius silpniausius, o tie į daugelį dalykų pro pirštus žiūri, o dar dažniausiai nesupranta.

1939 metais gimęs muzikas nepriklausomos Lietuvos nepažino, bet jo atmintyje labai giliai įsimio pirmosios, ir ypač antrosios rusų okupacijos metai. Jis prisimena žiaurios partizanų gaudymo ir naujai organizuojamo gyvenimo vaizdus. Tie pasibaisėtini vaizdai liks jo atmintyje visam gyvenimui. Jam gerai žinomi ir pirmieji Lietuvai valdyti atsiųsti rusai. Atsiųstiesiems įsakymai buvo aiškūs, jie į lietuvių pilietines teises nekreipė

jokio dėmesio. Tuo tarpu šiandien ir patys rusai jau pripažįsta, kad visą laiką jie negalės laikyti okupuotos Lietuvos. Oficialūs valdžios atstovai nedrįsta tokios minties kelti, bet tarnybos kelionėse sutikti rusai, gerokai su jais išsikalbėjus, pripažįsta, kad prieš lietuvių tautą buvo pavartoti prievartos veiksmai, kad lietuviai prievarta įjungti į Sovietų Sąjungą, bereikalingai kenčia tą jungą; kad išsikalbėjus padoresnėji rusai žino, jog lietuviams reikės grąžinti laisvę, dėl kurios jie ilgus metus kovojo.

Iš atsakymų į klausimus paaiškėjo dar vienas idomu faktas, būtent: Lietuva rusams yra Mažoji Amerika. Taip lietuvius vertina ne tik tai Rusijos gyventojų dauguma, bet kai kurie ir komunistų partijos nariai. Kodėl rusams Lietuva yra tapusi Amerika? Todėl, kad lietuvių kultūra daug aukštesnė už rusiškąją; kad kiekvienas rusas iš lietuvių daug ko turi pasimokyti; kad lietuviai yra darbštesni, pareigingesni, švaresni, mokytesni ir kultūringesni. Vilniuje lietuvis nuorūkos nenumes ant gatvės, tuo tarpu galingi rusai ir pačiame Kremliuje spiaudo ant grindų. Lietuvos jaunimas mokosi ne tik literatūros, bet ir tikslųjų mokslų. Lietuvon atsiųsta pirmoji čekistų banga to nepastebėjo, bet vėliau atsiųstieji ir lietuvius arčiau pažinusių priejo įsitikinimo, kad lietuviai turi daug tokių ypatybių, kurių komunistų auklėjimas nepajėgė įdiegti. Okupantas kaitalioja propagandistus, ruošia naujas programas, bet Lietuva dar ir šiandien rusams yra Mažoji Amerika, kurioje galima rasti duonos, mėsos, drabužių ir nepaprastai gero ir gražaus jaunimo.

Tas Lietuvos jaunimas ir kelia didžiausią rūpestį okupantui. Vyresnioji lietuvių karta, nepriklausomos Lietuvos laikų lietuviai, sensta. Dalis jų jau yra išmirusi, ir krašto valdymo reikalus nesikiša. Vidurinioji karta, kuri gerai prisimena pirmuosius okupacijos metus, žino visą Stalino valdymo laikotarpį, bando prisitaikyti ir galimai geresnį auklėjimą duoti savo vaikams. Bet lietuviškas jaunimas yra pats drąsiausias. Jaunimas nieku nesurūštas ir nieko nebijo. Lietuvos jaunimas yra didžiausias kovotojas už Lietuvos laisvę.

Romas Kalanta buvo ne ligonis, kaip jį bando vaizduoti okupantas. Romas Kalanta — tai jauno lietuvių, pasiryžusio kovoti už savo karšto laisvę ir lietuvių teises simbolis. Romas Kalanta protestavo prieš okupantą ir okupantui pirmąją tvarką. Jis pasirinko patį geriausią protestui laiką. Jis žinojo, kad liepsnos sukelė dideles kančias. Bet jis ryžosi tą kančias pakelti. Kalantai sušildė, Kaune protestavo ne seniai ir ne vyresnieji. Protestą kėlė Kauno jaunimas. Tokio protesto, koki sukėlė Kalanta ir protestavusieji Kalantos draugai okupantas dar nebuvo matęs. Jis ėmėsi visų priemonių tam protesto balsui užtroškinti ir pačiam Kalantai suniekininti, bet pačioje Lietuvoje Romas Kalanta yra pasipriešinimo okupantui simbolis.

Svečias Jurgutis buvo girdėjęs apie neramumus Kaune. Tuo metu jis buvo vyresnysis dėstytojas aukštesniojoje muzikos mokykloje. Jis taip pat turėjo savo automobilį. Su draugais jis ryžosi nuvažiuoti į Kauną ir patirti, kas ten darėsi. Iš Vilniaus išvažiavo, bet kai pasiekė į šiaurės rytus sukančią plentą šaką, jis buvo sustabdytas. Policija jam neaiškino kodėl, bet liepė grįžti atgal. Okupuotoje Lietuvoje policininko neklausinėsi. Kai jis liepia grįžti, tai privalai grįžti. Okupantas buvo nusigandęs jaunimo protestų, bet jaunimas ir teismo nebijojo. Jie drąsiai laikėsi teismo salėje...

Nebijo okupanto ir iš Sibiro sugrįžusieji lietuviai. Ne tik sibiriečiai, bet ir kiti lietuviai kiekvieną dieną vis dažniau pasisako prieš okupanto priepauidą ir pilietinių teisių laužymą. Lietuviai okupanto jau mažiau bijo, nes jaučia, kad jo dantys šimpa...

JAU LAIKAS ATSKLEISTI TIESA...

(Tęsinys)

GIRIA IR UOLIAI GINA...

Tikrai tenka nustepti p. Velžos vadovaujama Marquette Parke LB vadovybe, kuri savo aplinkraštį Nr. 1, rašė, kad ji nesikiša į mokyklos vidaus reikalus, atseit ir į jos vadovėlius. Tuo tarpu matome, kad ji esanti viena iš uoliausių šio kontraversinio vadovėlio gynėjų. Velžos vadovybė kviečiasi pagalbon net švietimo tarybos pirmininką S. Rudį. Landžioja pas parapijos kunigus, kad tik šis vadovėlis nebūtų pašalintas iš mokyklos. Gaila, Velžos vadovybė nebeturi matyti, kad savo tokios nelemtomis pastangomis patarnauja lietuviškos vienybės skaldymui Marquette Parko visuomenėje, net kenkia parapijos vieningumui. Tat, tokios šios valdybos pastangos gelbėti kontraversinį vadovėlį, sukėlusį tiek daug erzelio lietuviškame gyvenime yra tikrai smertinės.

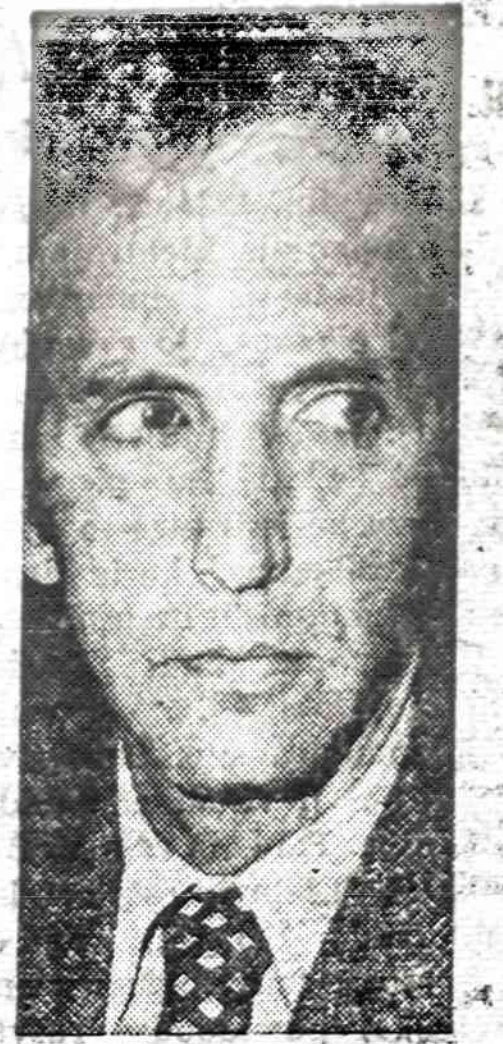
PARAŠŲ RINKIMAS...

Ar gi ne keista, kad į šio vadovėlio "gynėjus" įsiriškia Marquette Parko liutuanistinės mokyklos, penktosios skyriaus mokytoja p-lė A. R. Ji šių mokslo metų pradžioje kaisiojo šio skyriaus vaikų tėvams popieriaus lapą, reikalaujama jų parašų, kuriuo jie pritarė, kad šis vadovėlis yra geras ir tinkamas mokyti jų vaikučiams, žadėdama, kad ką tik pastebės jame negero, tai nusiųs kitaip.

Be to, ji tėvams kalbėjo, kad kito šiam skyriui vadovėlio nėra. O jei šis nebus priimtas, tai penktosios skyriaus vaikai neturėsia skaitymui knygos. Jei tai tiesa, tai tada reikia labai nustepti, kad p-lė A. R., kaip sena mokytoja, galėjo imtis tokios nelemtos, tėvus klaidinančios akcijos, pūsdama tėvams į akis miglas? Manau, kad šitoks įvykis mokyklų istorijoje yra pirmas. Iki šio laiko mokiniams vadovėlius parinkdavo pedagogai, o ne tėvai. Net gi ir pats J. Kavaliūnas, buvęs švietimo tarybos pirmininkas, skaičiai spaudoje, yra pareiškęs, kad vadovėlius gali priimti ar juos atmeti tik mokyklos mokytojai. Minėtos mokytojos tokia parašų rinkimo akcija rodo, kad ji greičiausiai norėjusi suorganizuoti sau užnugarį, kuriuo ji galėtų atsiminti, prieš kritikus ir save patį, kad ne jos noras tokį vadovėlį naudoti, o tėvų.

Mok. A. R. rinko, tai rinko parašus, bet ar ji nenutylėjo,

(Pabaiga)

Daniel Ellsberg, pagarsėjęs Pentagono dokumentų paskleidimu, šiuo metu dirba privačią finansuojamą "Taikos fondą", kurio svarbiausias tikslas suvaržyti Amerikos žvalgybos agentūros CIA rankas.

DEVENIŲ FONDAS KULTŪRAI REMTI

Dr. Mykolas ir ponis Alena Deveniai įsteigė Devenių Kultūrinį Fondą globojamą Lietuvai. Reformatų Bažnyčios Amerikoje, lietuvių kultūriniai veiklai remti. Fondo valdybą sudaro: Dalia Bobeliene — pirm., Kęstutis Devenis — vicepir., Reinoldas Pipynė — išdin., ir Margarita Neimanaitė — sekr. Fondo valdybos pirmajame posėdyje, įvykusiame Chicagoje, 1974 m. rugsėjo 29 d., kuriame dalyvavo ir fondo steigėjai, buvo išreikšti pageidavimai ir pasiūlymai fondo ateities veiklai. Pasiūlyta remti nagrinėjimą ir užkurdavimą klausimų aktualių visiems lietuviams, kaip kad Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo politinės komplikacijos, Lietuvos reformacijos istoriją, bei sudaryti sąlygas įvairių profesijų asmenims pasireikšti savo mokslo srityje, laikantis reformacijos principų ir lietuvių tautos idealų.

Suinteresuoti prašomi kreiptis į fondo pirmininkę Dalią Bobeliene, 524 Bonnie Dundee Rd., East Dundee, Ill. 60118.

M. N.

PAGUODA

Baili atostogautoja, keldama si valtimis per upę, paklausė valtininką:

— Pasakykite, ar buvo tokių atsitikimų, kad šitaip besikeliant per upę kas nors iškristų, nuskętų ir dingtų.

— Ne! Pas mus niekas nedingsta. Jei ne pirmą, ne antoną, tai trečią dieną vis tiek surandame, — ramiai atsakė valtininkas.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

KAS ATPLĖSĖ KLAIPĖDĄ NUO LIETUVOS

1939 m. kovo 22 d. dokumentai

34

O gal Lietuvos vyriausybės klydo? Gal jos privalejo Klaipėdos reikalus kitaip tvarkyti? Panagrinėkime kitas galimybes:

1933, 1934 ir 1935 metais Lietuvos pareigūnai sudavė Klaipėdos nacių organizacijoms cilę stiprių smūgių ir jas ilgam laikui sulandė. Ar reikėjo šitą kovą perkelti į kultūrinę ir ekonominę sritį? Ar reikėjo duoti gubernatoriui Navakui platesnį įgaliojimą, kad jis būtų galėjęs tęsti pasekmingai vestą kovą su Klaipėdos naciais? Šitokia kova galėjo surūšinti išproktusjį Hitlerį ir jis galėjo, Lenkijos padedamas, pasikėsinti į Lietuvos nepriklausomybę.

Nors mūsų vyriausybė ir nebedavė Dr. Navakui platesnį įgaliojimą ir nebeleido jam tęsti kovą su Klaipėdos naciais, tačiau Navakas buvo gana atlikęs: — jis tuomet išgelbėjo Klaipėdą nuo gresiančio nacių pavojaus. Nebebuvo Navakui, Klaipėda būtų daug anksčiau nuslydusi į vokiečių glėbį. Panašios nuomonės yra ir mūsų istori-

kas J. Pėteraitis savo straipsnių serijoje "Politinis subjektyvumas Dr. M. Anyso knygoje", dėtoje Naujienose, 1974. 4. 1 iki 4. 8.

O gal reikėjo eiti priešingu keliu? Gal reikėjo su naciais susitarti ir palaikyti draugiškus Lietuvos — Vokietijos santykius?

Aktai parodo, kaip naciai suprato "draugiškus" santykius. Pagal jų dėstymą ir užsimojimą Lietuva būtų turėjusi besalyginiai pildyti visus nacių pageidavimus, reiskia, prieš visą, ji būtų turėjusi pasiūlyti Vokietijai, kad pastaroji atsiimtų Klaipėdą. Bet to nebūtų buvę gana.

Lietuva toliau būtų turėjusi prašyti, kad ji galėtų sudaryti miltų uniją su Vokietija. Aktai, p. 420, 416.

Lietuva būtų turėjusi išrikiuoti savo užsienio politiką į nacių Vokietijos užsienio politiką. Aktai, p. 390.

Lietuvos armija būtų turėjusi įsiriškuoti (gleichschalten) į Trečiojo Reicho armiją. Aktai, p. 416.

Lietuva būtų turėjusi tapti nacių vartais į Pabaltijį. Aktai, 416.

Jeigu Lietuva būtų pildžiusi tokius nacių pageidavimus ir palaikiusi gerus ir draugiškus ryšius su Trečiuoju Reichu, ji būtų įgijusi garbės, — kartu mirti su nacionalsocialistine Vokietija.

Matydami, kad prieš augančią nacių

galybę Klaipėdos vistic neišlaikysime, ar tik nereikėjo eiti likimui pasidavusiu, fatalizmo palaimintu, trečiuoju, jokios ypatingos veiklos nereikalaujančiu keliu? — Tokia laikysena nebūtų išlaikiusi istorinės kritikos ir būtų leidusi mūsų vyriausybę ir seimą apkaltinti apstulbusiu neveiklumu ir nerūpestingumu.

Baigdamas apie Lietuvos vyriausybės veiklą Klaipėdos krašte, nenorėčiau skelbti savo sprendimo, bijodamas, kad galėtų būti palaikytas šališku. Bet jo vietoje norėčiau baigti su kito, daug liberališkesniu pažiūrų už mane lietuviu, būtent Vl. Bakūno sprendimu, kuris 1973. 6. 23 Naujienose rašė:

"Man ir daugeliui mano tautiečių, net klaipėdiškių, atrodo, kad Lietuvos vyriausybė, pagal istorijos ir laiko padiktuojamas sąlygas, Klaipėdoje yra padariusi viską, kas anuolaikinėmis sąlygomis padaryti buvo įmanoma."

Pabaiga

Skaitykite ir plaukinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TEISYBĘ

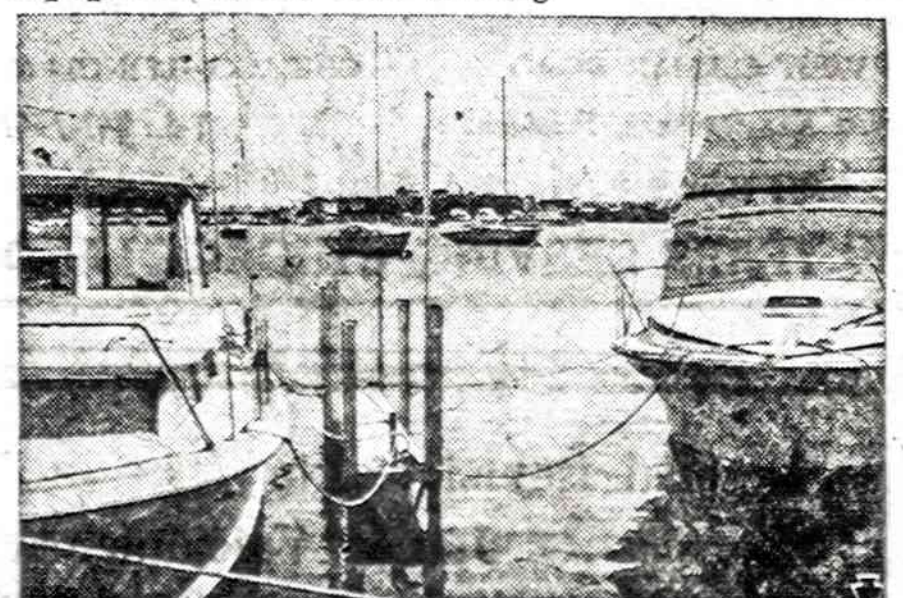
Sights On Safety

by UL Public Information Office
Safety Equipment Means Safe Boating

Last year almost 1500 persons died as a result of boating accidents. Many of these tragedies could have been prevented if the boat contained safety equipment. To help prevent boating accidents, Underwriters Laboratories, Inc., an independent, not-for-profit organization testing for public safety, suggests that you have the following safety equipment in your boat at all times.

Fire is one of the gravest threats to boating safety. Always carry a fire extinguisher, and make sure the extinguisher bears the UL and U.S. Coast Guard (USCG) Label. For your purposes carry either a multi-purpose dry chemical or a CO2 extinguisher.

Accidental drowning is another major threat to boating safety. Always have a life vest available for each passenger, and check to see that such equipment bears the UL and USCG Labels. They are your assurance that the design of such devices has been tested and found to meet rigid safety standards. Remember, the best

way to guard against accidental drowning is to insist that your passengers wear life vests at all times.

If you must replace any electrical equipment on your boat, always use equipment that bears the UL Label. It means that the design has been safety tested for explosion hazard and leakage current.

Fuel equipment is essential

to a boat's operation. UL Listed fuel system components such as filters, pumps, fuel line fittings, valves and tanks have been safety tested to make sure that a malfunction does not create a fire hazard.

A careful check of your boat and its accessories against these recommendations will allow you to enjoy a safe and worry free holiday afloat.

"NAUJIENOSE" SKELBTIS VISUOMET APSIMOKA

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINĖ, CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Antras ofisas —
8007 WEST 33rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Pirma ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-9012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTU IR SLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
ORISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadi. 1-7 val.,
antradi. penktadienį nuo 1-5, treči.
ir šeštadi. tikta susitarus.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinikos
Medicinos direktorius,
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

REZ.: GI 8-0873
DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERU LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818.
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradien-
iais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitų laikų tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818.
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradien-
iais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitų laikų tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTU, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradi. nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadi. nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefon.: 776-2880
Naujas rez. telefon.: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradi., trečiadi.
ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadien-
iais 2-4 val. po pietų ir kitų laikų
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefon.: HEMlock 4-2123
Rezid. telefon.: Gibson 8-6195
Pirma ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefon.: HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telefon.: GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefon.: PROspect 6-5084

**FORESTS CAN'T
FIGHT FIRES**

**FOREST FIRES HURT
OUR FOREST FRIENDS**

One wildfire has no defense
against the careless use of fire.
So please follow Smokey's ABC's:
Always hold matches till cold.
Be sure to douse all campfires,
stir the ashes, and douse
them again. Crush all
smokes dead end.

Please! Only you can
prevent forest fires

**FORESTS CAN'T
FIGHT FIRES**

**FORESTS CAN'T
FIGHT FIRES**

Prisimenant lietuvių atgavimo sukaktį

Neseniai žurnale "Karys" (1974 m. Nr. 7) buvo įdėtas straipsnis su antrašte "Spauda — galingas ginklas". Tame straipsnyje yra pasakyta:

"Šienuose 70-tąją spaudos atgavimo sukaktį. Ši sukaktis labai reikšminga ir visos lietuvių kolonijos turėjo ją kuo iškilmingiau paminėti. Jei kurioj kolonijoje kitos organizacijos neminėti tos sukakties, šaliai privaletų imtis iniciatyvos tuos minėjimus suruošti".

Pasiūlymas tame straipsnyje yra geras. Būtų gerai padaroma, jei kur nors čia Amerikoje būtų surengti tokie minėjimai. Juk daugelis mūsų žmonių tik paviršutiniškai, taip sakant, žino apie tuos įvykius, kada buvo uždrausta Lietuvoje spausdinti knygas lietuvišku

raidynu (po 1863 m.) ir taip pat mažai ką žino, kas buvo įvykę po 40 metų, kai 1904 metais lietuvių spaudos draudimas buvo panaikintas.

Tokiuose minėjimuose galėtų būti išdėstomi faktai, kokių būdu spausdintos užsienyje lietuviškos knygos buvo slapta gabenamos į Lietuvą ir kokių būdu lietuviai įsiaslėpdavo, kad nepatektų į rusų žandarų nagus. Taip pat įdomu būtų suminėti, kokie įvykiai pasireikšdavo lietuvių tarpe tuo laikotarpiu, kada lietuvių spaudos draudimas buvo panaikintas. Tokios sudėties smulkiau išdėstyti faktai galėtų sudominti visus mūsų žmones. Ypač mūsų jaunimui būtų reikalinga visa tai sužinoti, kad galėtų geriau suprasti netolimos praeities lietuvių veiklą.

Tokia proga aš čia trumpai šį tą papasakosiu apie tos praeities laikus. Kai buvo uždrausta lietuvių spauda, tad visokias knygas, spausdintas Prūsijoje, slapta gaudavome iš tam tikrų veikėjų, kurie mums pristatydavo. Tie vadinamieji slaptieji veikėjai sugebėdavo knygas atgabenti į Lietuvą. Gaujasi knygas mano tėviskėje tekdavo tinkamai paslėpti; vienos knygas paslėpdavo bičiuliaviluose, kitas knygas — arklių tvarte.

Kai buvo uždrausta lietuvių spauda, tad kai kurie lietuviai skaitydavo lenkiškas knygas. Ir tada galima buvo pastebėti, kad kai kurie lietuviai, vartodami lenkišką spaudą, sulenkėdavo ir lietuvių kalbą vadindavo "pagoniška kalba".

Prisimenu, kai vieną kartą mano tėviskėje apsilankė toks asmuo, kuris stengėsi slapta platinti spausdintas lietuviškas knygas Vokietijoje, tad jis dar pasakė turįs tikrų žinių, jog vienas lenkas gyvenęs Petrapilyje, yra turėjęs artimų ryšių su kai kuriais Rusijos caro pareigūnais, ir tas lenkas buvo pasiūlęs uždrausti spausdinti lietuvių spaudą, nes tokiu būdu, anot jo, lengviau būtų numalšinti lietuvių, pasiryžusių koki nors sukilimą daryti. Ir tas lenkas buvo galvojęs, kad tokiu būdu būtų paskatinti lietuviai tapti lenkais.

Kai 1904 metais buvo Rusijos caro valdžios panaikintas lietuvių spaudos draudimas, tad apie tai ne visi mūsų žmonės žino, kokios priežastys privertė Rusų caro valdžią panaikinti tą spaudos draudimą. Tikruojame tąsias priežastis sudarė Japonijos karas su Rusija. Iš pradžių Rusijos caro pareigūnai manė, kad lengva būtų nugalėti Japonijos karines jėgas. Bet po vienos kitos savaitės paaiškėjo, kad japonai yra galingesni ir rusų kariuomenė visuose frontuose pralaimėjo. Tada tuojau visoje Rusijos imperijoje prasidėjo visokios sumišimai ir visokiose vietose buvo reikalaujama, kad visur būtų įgyvendinta laisvesnė tvarka.

Tada Rusijos caro pareigūnai, kad visi žmonės būtų apraminti, nutarė įsteigti šokių tokių valstybės parlamentą, kuriam jie davė vardą "Dūma". Ir tie patys pareigūnai pasiūlė, kad būtų panaikintas lietuvių spaudos draudimas, nes tokiu būdu, anot jų, lietuviai būtų apraminti ir nekelsią prieš caro valdžią tokio triukšmo dėl lietuvių spaudos draudimo. Tai gi dabar dar iškyla klausimas: jei nebūtų buvę to karo, kada tas spaudos draudimas būtų būties panaikintas?

Atgavus spaudą Lietuvoje visos žmonijos gyvenimas pasikeitė ta prasme, kad pradėjo eiti visokie lietuviški laikraščiai, visokios knygos, susijorani-

sejo lietuvių vaidinimai, kuriose ir man patiko dalyvauti. Vienu žodžiu tarčiau, visas gyvenimas palengvėjo.

A. Kelmutis

ROCKFORD, ILL. Mūsų delegatai kongrese

Po visų skaudžių įvykių — mirimų, Rockfordo lietuviai nesi-garsina, bet permate tą didžiausią pareigą — dalyvauti Amerikos Lietuvių kongrese Chicagoje. Atstovavo Rockfordo šios organizacijos: Am. Lietuvių Tarybos skyrius. Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo 85 skyrius, P. Lietuvių Bendruomenės apylinkė ir Lietuvių Perkūno draugija. Kongrese dalyvavo šie parinkti pasiunkavę Lietuvos laisvimi darbuose delegatai: Dr. Valentinas Plioplys, Vincas Kersys, Augustinas Kapačinskis, Marija Dimšienė, Bronius Daukšis ir jaunuolis mokytojas Saulius Plioplys. Visi delegatai dalyvavo kongreso sesijose, užsi-mokėjo keliones ir kitas išlaidas iš savo kišenės, nereikalaudami iš organizacijų už savo laiką ir kelionę atlyginimo.

Delegatų pranešimai daugiau negu džiuginantys, kad iš viso Amerikos lietuvių delegatų su-važiavo, netoli 5 šimtai, kurie vieną pasisakė už Lietuvos žmonių laisvę.

Svečiai, valstijų kongresmanai ir senatoriai, su kuriais susidarė su viršum šėsi šimtai kongre-so dalyvių. Kongresmanai kalbėjo už lietuvių tautos pilną laisvę, pasmerkė rusų komunistus neteisėtą Lietuvos okupavimą. Kongresas sustiprino lietuvių dvasią, atnešė gražių vilčių tęsti laisvinimo kovą, kad laisvas pasaulis nenurimtu, kol laisvės trokštanti Lietuva pavergta.

Zvalgas

Šakių klubas

Ruošiasi derliaus šventei.
Spalio 6 d., Petronėlės svetainėje, įvyko skaitlingas Šakių klubo narių susirinkimas. Valdžios vardu pranešimus padarė p-kas J. Laurynaitis ir vice-pirm-kas A. Kevėža. Abu šią vasarą ruošėję piknikai pasisekė ir davė pelno, nežūrint nepalankaus oro. Padėkota visiems, tiek darbų, tiek dovanoms prisidėjusiems.

Nutarta surengti derliaus šventės banketą lapkričio 9 d., Vyčių salėje. Parengimo komisijon išrinkta: K. Krikščiūnas, J. Staška, Pr. Sideravičius, A. Bendoraitis. Maisto tiekimui: O. Didžbalienė, J. Skama, E. Leke-tas, J. Jukšaitis, A. Dumčienė, D. Vizgirdienė, G. Povilaitienė, K. Jukšaitis.

— Utenos. Apie klubo mėnėsinis susirinkimas įvyko spalio 15 d., antradienį, 7 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Turime daug reikalų, aptarti. Nariai prašomi atsilankyti.

Klubo Valdya

Mielam Idėjos Draugui
BALIUI PARAMSKUI
mirus,

jo žmonai NATALIJAI reiškiamo širdin-giausią užuojautą ir drauge liūdime

Juozė ir Jonas Daugėlai

Penkerių Metų Mirties Sukaktis

A. A.
ZUZANA NORMAL

(Pagal pirmą vyrą Bertulienė).
Jau suėjo penki metai, kai negaltinga mirtis iš gyvųjų tarpo išskyrė mylimą žmoną ir motiną. Gimė Lietuvoje. Šalių apskr., Za-garės valsė. Lietuvių kaimo. Amerikoje išgyveno 60 metų.

Mirė 1968 m. spalio mėn. 14 d. Palaidota Lietuvių Tautinėse ka-pinėse, Chicagoje.

A. a. Zuzanos Normal giliai tebeliūdė vyras Antanas, sūnus Cas-per, dvi dukterys — Eleanor, Carolyn, jos vyras Henry bei jų šeima ir Vilma Niekon. Lietuvoje mirusios sesers Malonienės dvi dukterys su šeima, Kolumbijoje sesuo Gertrudė ir jos sūnus Dr. W. Gaaršas su šeima bei daugelis kitų giminių, draugų bei pažįstamų.

Tieskiai ramybės. Mes Tavęs niekuomet neužmiršime ir anksčiau ar vėliau pas Tave ateisime.

Giliai liūdin: Vyras, sūnus, dukterys, anūkai ir kiti giminės.

— Utenos. Apie klubo mėnėsinis susirinkimas įvyko spalio 15 d., antradienį, 7 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Turime daug reikalų, aptarti. Nariai prašomi atsilankyti.

Klubo Valdya

M. Mielienė, bendrai nurošai:
K. Jankauskienė, R. Ketvirtis ir
A. Bukevičius. Ligonų lanky-mo komisijon: A. Paznekas ir
H. Sūvaizdis.

Susirinkimas praėjo darbin-gai aktyviai reiškiantis daugeliui narių. Po to sekė jaukios vaišės, kurioms aukojo: svetainės savak P. Ceckevičienė, D. Vizgirdienė, M. Mielienė, N. Stiklins, K. Krikščiūnas. Prie vaišių darbavosi E. Paketurienė, G. Kevėžienė, D. Vizgirdienė.

Kadangi tą dieną buvo klubo darbuotojos D. Vizgirdienės gim-tadienis, tai buvo sugiedota il-giausių metų su šakietiškais lin-kėjimais.

Po ilgesnio sirgimo, susirinki-man atvyko sustiprėjęs buvęs p-kas ir ilgametis veikėjas Ad. Didžbalis, kuriam buvo džiaugs-mingai paplota.

Reikia pasidžiaugti, kad jau-nasis pirmininkas Laurynaitis irgi pasižymi didele energija bei entuziazmu ir yra daug žadan-tį asmenybė Šakių klubo atečiai.

Ant. Kevėža

Zagariečių Klubas

Lietuvių Zagariečių klubo su-sirinkimas, suauktas po ilgų atostogų, įvyko rugsėjo 22 dieną Hollywood salėje.

Pirm. Paul Masilionis atidarė susirinkimą, pasveikino gausiai atsilankiusius narius ir pranešė, kad yra mirus klubo narė Mary Kvalyta. Buvo pagerbta atstoto-jimu vienos minutės tylo, o šei-mai išreikšta gili užuojauta. Nu-tarimai, raštininkės ir valdybos narių raportas buvo vienbalsiai priimtas.

Parengimo komisija pranešė, kad klubo piknikas buvo sėkmin-gas ir išdavė raportą. J. Masil-ionis išreikšė širdingą padėką visiems dalyvavusiems, Barcus šeimos radijo leidėjai, Naujie-noms, Sandarai už tilpusius pranešimus.

Buvo svarstyta pasiūlymas su-rengti banketą klubo givavimo 40 m. proga. Nutarta palikti sekantiam susirinkimui svarsty-ti. Sekantis klubo susirinki-mas įvyks anksčiau minėtoje sa-lėje, 2417 W. 43 st. Buvo pasvei-rintas pirm. Povilas Masilionis gimtadienio proga, suruoštos vaišės ir malonus pobūvis.

Rozė Didžgalvis, koresp.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

Susirinkimų
PRANEŠIMAI

— Utenos. Apie klubo mėnėsinis susirinkimas įvyko spalio 15 d., antradienį, 7 val. vak. Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Turime daug reikalų, aptarti. Nariai prašomi atsilankyti.

Klubo Valdya

ŠVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Bet Dievas, kuris yra turtingas gailestingumu, dėl begalinės savo meilės, kuria jis mus mylojo, kai mes buvome mirę nuodėmėse, at-gavino mus drauge su Kristumi". — Jono 3:14-16.

Kaip labai didi ir stebėtina šita Dievo ir Kristaus meilė! Atrodo ne-galima pasiekti jos aukštumą ir gilumą, ilgumą ir platumą. Kurie priėmė Viešpatį kaip savo Atpirkėją ir padarė sandorą su juo pasvėdami jam visa, ką jie turi, tie gavo jo palaiminimus. Kuomet juos truko kūno silpnybės arba kitų pasipriešinimas, jie turi atsiminti didžiąją mūsų dangiškojo Tėvo meilę ir jo Sūnaus meilę, kuria jis mylėjo nusidėjėlius. Jei tik pasiliksime ištikimi ir paklusnūs jam, tai iš tikrųjų dalyvausime su Kristumi jo gar-bėje ir šlovėje.

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629.

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-5

TRYs MODERNISKOS KOPLYCIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYs MODERNISKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŽNOMS VIETA

REpublic 7-5600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

TEL.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

LIETUVIAI GELBĖKIME CHICAGĄ!

Richard D. Daley, mūsų miesto meras, teisingai tvarkė ir išaukino jį per daugelį metų. Chicago gyventojai pasitikėjo ir pasitiki juo, nes tai vienintelis Chicago meras, tarnaudamas miestui daugiau negu 40 metų, buvo išrinktas miesto meru su dideliu piliečių pasitikėjimu. Jis būtų užbaigęs savo tarnybą su aukšta pagarba, jei keli artimi draugai nebūtų įsivėję į sukybes.

Aukšto miesto valdymui buvo apkalinti, nuteisti ir eina į kalėjimus.

Prez. Nixono artimi ir ištiki jo draugai sunaikino, o dabar R. Daley buvę draugai nužemino.

Pagal mūsų papročius, jeigu kuris tarnautojas nusikalsta arba ką nors blogo padaro, visados kaltina jo viršininką. Tada jau veik negalima atitaisyti reputacijos ir pasitikėjimo.

Mus, Chicago gyventojus, lietuvius šie įvykiai nustebino. Chicago yra centras lietuvių visuomenės. Veikiausiai bus daug kandidatų į miesto mero

postą. Kandidatuoją net du juodosios rasės žmonės.

Pagal karo statutą, kai karas vyksta, abi priešingos pusės pastato geriausius generolus. Jeigu jie pralaimi pirmą konfliktą, tada jau stato antrą galimą generolą, ir tas antrasis generolas laimi karą.

Dabartinio mero žmonės nuostojo pasitikėti. Jeigu įsiai siektų naujo termino, vargu būtų išrinktas. Tada lietuviams būtų didžiausias smūgis. Man, dalyvaujančiam politikoje daugiau kaip 40 metų, teko pažinti, o su kais kuriais valdininkais net dirbti miesto įstaigose. Dalis jų sėdi kalėjime, o kiti laukia savo eilės. Patyręs, sąžiningas ir gabus antras mūsų generolas turi užimti mero vietą. Juo yra George Dunne, prezidentas Cook county tarybos.

Kaip minėjau, pirmas generolas pralošė mūšį, o jam pagelbėjo pralošti jo išdavikai, pinigų grobėjai — draugai.

Mums, lietuviams, svarbu, kas bus Chicago miesto meras. Labiausia, South-West rajone. Kadangi ten yra lietuvių centras: gimnazija, bankai, krautuvių, seselės kazimierietės su vienuolynu, lietuviška bažnyčia, garsūs mūšų ligoninė. Nei vienas išrinktas meras nepagelbės mums išlaikyti šią lietuvišką širdį, išskyrus George Dunne!

As, daug metų dalyvavęs politikoje, esu rašęs šimtus straipsnių ir lietuvišką spaudą ir esu tarnavęs prokuroro ofise 14 metų, netoli 5 metus miesto teisės patarėjų biure, daugiau negu 4 metus buvau paskirtas gubernatoriaus Otto Kernerio specialiu komisineriu.

GEORGE DUNNE

Bet nesu nusikaltęs lietuvių visuomenei, nes visuomet užtarau ir gyriau savo tautiečius ir išlaikiau reputaciją, kad nebūtų pakenkta lietuvių garbei.

Šiandien aš nereikalauju ir neprašau politinio darbo arba politinės įtakos. Tačiau žinau, labai gerai, kad mums yra politinis pavojus, galis sunaikinti mūsų nuosavybes ir garbingas institucijas. Todėl kreipiuosi į lietuvišką visuomenę, kad ateinančių metų rinkimais nuo lietuvių priklausio laimėjimas arba pralaimėjimas. Ypač pastarasis žodis mane sukrečia. Ir visi sąmoningi lietuviai turėtų tai suprasti.

George Dunne turi būti išrinktas Chicago miesto meru. Jeigu mes jį išrinkime, tai turėsime savo nuosavybes ir institucijas apsaugotas.

As kreipiuosi į lietuvių balsuotojus, kurių mes turime daugiau negu 250,000, ir mūsų gabumais, energija, pasižinimu mums yra svarbiausia ir brangiausia išlaikyti ne tik komercinį, bet kultūrinį ir religinį centrą!

Adv. Charles P. Kal

CICERO

Lituanistinių mokyklų tėvų komitetas frontininkų nušluotas

Tėvų komitetas buvo nutaręs visuotinę tėvų susirinkimą atidėti iki 1975 metų sausio mėnesio vidurio, tai yra iki balio mokykloms iššoms sukelti bus praejes.

Kadangi Cicero lietuvių visuomenė yra susiskirsčiusi į dvi grupes, spaudžiant frontininkų grupę buvo suauktas informacinis susirinkimas šių metų rugšio mėnesio 18 dieną 7 valandą vakaro mažojoje šv. Antano parapijos salėje.

Į susirinkimą atsilankė didelis skaičius tėvų. Nespėjus vicepirmininkei atidaryti susirinkimą ir persikaityti dienotvarkę, tuojau vienas frontininkas šoko į akis, liepė pasitraukti nuo stalo ir negaišinant laiko rinkti naują komitetą. Vicepirmininkė pareiškė, kad šis susirinkimas yra informacinis. Tada frontininkas šoko sakdamas, kad jokio informacinio susirinkimo nereikia ir turim rinkti naują komitetą.

Dabar stoji ginti mokyklų direktorius šia keblia padėtį ir pareiškė, kad nenorisi dirbti su vienos pakraipos komitetu.

Tuomet dar vienas aršus frontininkas puolė direktorių pašiepdamas: — Kunigėli, o kokios mes esame pakraipos? Direktoriaus atsakė: — Man parapijiečiai visi yra lygūs. Be to, jūs patys pernai nekandidavote su šiais komiteto nariais dėl skirtingų nuomonių.

Vienas iš smarkuolių reikalavo, kad kai kurie žmonės išėitų iš salės ir apleistų susirinkimą. Vienok tas smarkuolis nežinojo, kad tie jam nežinomi žmonės buvo naujų mokinių tėvai. Viena iš naujų mokinių mama atsakė:

— Atėjau su mama ir kartu su mama išėisiu.

Tuoju aršus frontininkas šiam susirinkimui pasiūlė kandidatą pirmininkauti savo pažiūrų žmogui. Vicepirmininkė pasiūlė savo ideologijos kandidatą. Jos pasiūlytas kandidatas atsisakė, pareiškdamas, kad čia esąs kaž koks revanšas.

Tada buvusio komiteto vicepirmininkė, tiesiog pritrenkta tokio netiktiesio ir biauiaus elgesio, pasitraukė nuo stalo ir ramiai perleido frontininkų išrinktam pirmininkui vesti susirinkimą.

Susirinkimo pirmininkas buvo taktiškas žmogus ir stengėsi išlaikyti aukso vidurį. Tada tėvai siūlė kandidatus vienas po kito, net sekretorei nespėjant rašyti. Visi kandidatai buvo frontininkų šalininkai. Dabar vienas buvusio komiteto narys, matydamas tokią neteisębę, pasiūlė buvusią vicepirmininkę į kandidatų. Ši pastaroji atsisakė, padėkodama už gerą valią. Dar viena senojo komiteto narė buvo pastatyta į kandidatus. Tačiau ši irgi atsisakė.

Susirinkimas baigėsi. Darbų komitetas, kuris buvo surinkęs mokyklos naudai 5,000 dolerių, buvo nušluotas be jokio padėkos žodžio iš tėvų pusės. Vienok mokyklos direktorius padėkojo jam už tokį darbštumą.

Viena komiteto narė išduoda visą žinią frontininkams, todėl jų dėka tapo vėl išrinkta į komitetą.

Komitetas dirbo iš pasižventimo visų vaikų naudai, neišskiriant ir frontininkų vaikus. Alfa et Omega

Krivulės susirinkimas

1974 m. spalio 6 d. Jaunimo Centro namuose įvyko metinis buv. Lietuvos Policijos pareigūnų klubo Krivulės susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo J. Mackonis, sekretoriau V. Pocius.

Buvo išklausti valdybos prašymai. Dalyvavo viso 37 nariai. Pasikeista nuomonėmis dėl senesnių išleisto klubo knygos Lietuvos Policija. Taip pat buvo išrinkta 1975 metų nauja klubo valdyba, kuri dar pareigomis nepasisiūstė. Į valdybą buvo išrinkti: J. Mackonis, V. Pocius, S. Stasiūnas, H. Suvaizdis ir Kasperavičius. Revizijos komisija taip pat buvo išrinkta. Susirinkimas nutarė paskirti iš savo turimų lėšų \$50.00 VLIKui ir \$50.00 ALTui.

Po susirinkimo įvyko draugiškas pobūvis p. p. Balsevičių namuose. J. Tls.

Dėl integracijos Bostono mokyklose įvyko daug neramumų. Čia matome Bostono vaikus važiuojančius mokyklą su policijos palyda.

MISCELLANEOUS

Ivairūs Dalykai

BALTIC APARTMENTS CONDOMINIUMS
St. Petersburg Beach, Fla. 33706 1 ir 2-jų miegamųjų butai — gražūs, modernūs ir patogūs. Arti paplūdimio, krautuvių ir susisiekimo. Mažas pastatas, mažos išlaikymo išlaidos. Suagiusiems, be naminių gyvuliukų. Brokeriai kviečiami. \$24,500 ir aukščiau. Telef. 813 — 360-8766

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ESU NASLĖ TURIU ISNUOMAVIMUI 3 GRAZIUS KAMBARIUS su baldais ir apšildymu. Norėčiau vieno ar poros pensininkų lietuvių. Rašyti: G. BUKAU, 348 BERRIN ST. NEW BUFFALO, MICH.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MAINTENANCE MECHANIC
Experienced on bakery machinery. Permanent position. Union wages plus benefits. Must be willing to work nights. 261-6000

NEPASIDUOTI RUSISKUMUI

Taigi rusiškumas o mus veržiasi visokiais keliais, o mes beveik nesistengiame, kur galima, pasipriešinti, nepasiduoti.

Kodėl taip yra? Aišku: dėl to, kad plačiame daugume mūsų inteligentų pajautimas savosios tautybės yra apmirus. Stipriaušiu tautybės pagrindu, svarbiausiu jos ramsčiu yra gimtoji kalba. Atimk žmonėms kalbą — dingis tautybė su visais jai priimestais priedais. Iš kur mūsų tautybė gali būti stipri ir nepasiduoti žalingoms rūdims, jeigu mes patys ištraukiame iš jos jos pagrindą — žodžiu, jei mes patys neapkenčiame savo gimtosios kalbos? V. Kudirka

PATRAUKLUS DALYKAS

Zoologijos sodo direktorius pastebėjo, kad vienas dramblių kosti. Davė jam išgerti kibirą karšto vandens su romu. Rytą dieną dramblys pasveiko. Tačiau kiti trys drambliai pradėjo kosėti...

KOLUMBO DIENA

Šiandien, pirmadienį, spalio 14 d. yra "Šventė", vadinama Columbus Day (Kolumbo Diena), skirta atsiminti ir pagerbti tą vyrą, kuris atvėrė vartus Europos žmonių perviršui emigruoti į "Naują Pasaulį". Nors dėl pirmenybių, kas pirmas Ameriką "atrado", yra Kolumbui daug varžovų, šimtais metų ankščiau Amerikos žeme vaikščiojusiu, pvz., Islandijos ir Grenlandijos vikingai, bet jie nei patys Amerikos kontinente šaknų neįleido, nei kitus patraukė. Vien dėl to Kolumboi vaikinas negincijamai priklauso.

Šiandien paštas neveiks ir bus uždarytas.

TRUMPAI

— Česys Sadeike iš Farmington, Mich., atsiuntė \$50 su tokiu laiškeliu: "Prenumerata -\$22, už kalendorius, už kuriuos dar niekad nebuvau mokėjęs \$8; auka \$20. Viso gero!". Naujienos dėkoja. Tokių "skolininkų" malonu būtų daugiau turėti.

— Ermanas Simaitis, Chicago, su pilna metine Naujienų prenumerata (\$24), atsiuntė dar \$6 auką. Ačiū.

— Stella Conrad, Chicago, su metine prenumerata atsiuntė \$1 auką — \$25 čekį.

— Antanas Norgėla iš Hot Springs, Ark., už Naujienų metinę prenumeratą ir kalendorių atsiuntė \$25 čekį. Naujienų Administracija visiems taria nuosirdų ačiū.

— K. J. Kudukis, London, Ontario, Kanada, su metine prenumerata atsiuntė Naujienoms \$6 auką — viso \$30 čekį.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb. būgallow, 63 ir Whipple. Retas pirkinys nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIŠ, Svarus, geras, teisinga kaina. Marquette Parke. Puiki progą lietuviui.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette Parke apyl. Naujas šildymas. Reikia sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNO PATALPOS. Gražus namas Marquette Parke centre. Palikimas — reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878
2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

— Mrs. M. Razas, Rockford, Ill., su \$12 Naujienų pusmečiui prenumerata atsiuntė dar \$3 auką.

— Kostas Salaguba iš Riverside, Ill., su \$30 čekiu atsiuntė sekančią laiškėlį: "Gerb. Naujienų Administracija. Siunčiu \$30 čekį — už prenumeratą \$24 ir spaudos palaikymui \$6. Džiaugiamės laikraščiu ir linkime sėkmės tolimesnėje ateityje".

— Balzeko Liet. Kultūros Muzejus, 4012 Archer, praneša, kad ir šiemet kaip kitais metais artėjant Kalėdų sezonui bus duodamos nemokamos pamokos, kaip gaminti Kalėdų eglutės papuošti šiaudinukus. Pamokos, kurias teikia tokių šiaudinukų ekspertė Helen Pius, įvyksta per pirmuosius keturis lapkričio mėnesio penktadienius vakarais nuo 7:30 iki 9 val. Ms. Helen Pius yra šiaudinukų meną demonstravusi per TV ir aiškinusi per radiją ir apie tą prosenovišką lietuvių puošmeną yra išleidusi knygą. Dėl klasių ir rezervacijų skambinti Muzejui tel. 847-2441.

— Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiesiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantų ir paklikti įvairių tipų bendradarbiavimų visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politikos laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus. (Pr.)

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

SKAITYK PATS IR PARAGINK

KITUS SKAITYTI

NAUJIENAS

PERKANT SAU PASTOGĘ

10 BUTŲ MŪRAS ir 2 auto mūro garažas. Naujas gazu šildymas. Alum. langai. Virš \$17,000 metams pajamų. Pirkėjui su 24 tūkst.ais galima paskola.

4 1/2 KAMBARIŲ 15 m. modernus mūras. Platus lotas. Laisvas užimti. Marquette Parke. \$22,500.
2 BUTŲ MŪRAS. Mūro garažas. 50 pėdų lotas. Puikus namas. Graži apylinkė, 67-ta ir Kedzie. \$37,500.
4 1/2 KAMBARIŲ 16 m. mūras ir garažas. Našlė atiduoda už \$15,000.
2 BUTŲ MŪRAS ir 3 kambariai besmante, garažas, arti mūsų ofiso. \$28,500.

LIUKSUS 2 BUTŲ MŪRAS. 2 po 6, atskiri šildymai. Mūro garažas. Blokas nuo parko. Kaina apžūrėjus ir pasitarus.
6 KAMBARIŲ MŪRAS arti 71-mos ir parko. Platus lotas. Garažas. \$17,500.

5 KAMBARIŲ CAPE COD. Alum. langai, karpetai. Sausas beismantas. 50' lotas. 2 auto garažas. Turim rakta. Arti mūsų. \$23,000.
2 BUTŲ MEDINIS 1 1/2 aukšto namas. 50' lotas. Naujas gazu šildymas. Garažas. Marquette Parke. \$15,500.
15 NUOMŲŲ 2 BUTŲ MŪRAS — 2 po 5. Atskiri gazu šildymai. 2 bloko nuo Marquette parko. Reikia sąvinkno. \$26,600.

PUIKUS MŪRO NAMAS ant platus lotu. 2 butai. Gražūs 6 kambarių viršų ir 3 kambarių butas sausam beismante. Garažas. Arti parko. \$21,900.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRIUS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS - PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE
4369 ARCHER AVE., CHICAGO
TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irenių mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visus rūšių namų apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.
DOMAS ZUKAUSKAS
4444 So. WESTERN AVE.
Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

DĖMESIO

62—80 M. AMŽIAUS IVAIRUOTOJAI
Tiktai \$112 metams automobilio Liabiliti apdraudimas.
Kreiptis:
A. LAURAITIS
4645 So. ASHLAND AVE.
— 523-8775

M. A. SIMKUS

Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

Siuntiniai į Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave.
Chicago, Ill. 60632 Tel. YA 7-5980

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO.
Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusiu darbininku. Kainos nebrangios.
3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.
TEL. — 776-5888
Ancetas Gerbačiauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826 (įstaigos) ir 677-8439 (buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ZUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, SALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, saldytuvai, automobiliniai maistas, doleriniai sertifikatai.
V. VALANTINAS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnus ir atliekant būtinas pareigas amžinam lietuviybės išlikimui skelbiamas Naujienų platinimo vaju.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neįdomas ir nesidėdamas į sandėrius su okupantais ar jų įgaliotniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tilyliaj lietuvių daugumą žiaūs pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visėms įdomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geros draugijos girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų proga skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasiekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užprenumeruotą Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimesniems darbams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuvių, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškų reikalų renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusel metų — \$13.00, trims mėn. — \$7.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusel metų — \$12.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitė nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujienų prenumeratai, Jubiliejinio vajaus proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____